

A TIRNAI ÉS BECZKÓI
SZOMBATHY CSALÁD

BECZKÓ RÖVID TÖRTÉNETÉVEL
ÉS
A BECZKÓI NEMESÉK JEGYZÉKÉVEL.

IRTA

Dr. SZOMBATHY IGNÁCZ.

(BENNE BECZKÓ 2 TÁJKÉPE, 1 CZÍMERRAJZ, 2 CSALÁDFA.)

BUDAPEST.

1892.

A TIRNAI ÉS BECZKÓI SZOMBATHY CSALÁD.

Előszó. — Midőn a Szombathy család eredetét és leszármazását a következőkben előadjuk, nem annyira az illető családoknak, mint inkább a történelem tudományának kívánunk némi szolgálatot tenni; mert a tirnai Szombathy család történetének egyes részeiben mutatkoznak oly pontok is, melyek megvilágosításával a történelem ide vonatkozó homályát is földeríteni alkalmasok; másrésről a család tagjainak szétszóródása és régi okiratainak elveszése különféle oly jelenségeket hozott felszínre, melyek ismét nem csak a család tagjait, hanem a történetírókat is érdekelhetik.

A jelen értekezés megírásához a XII. századtól a XV. végeig a nyomtatásban megjelent okirat-gyűjtemények szolgáltak forrásokul; a XVI. és XVII. századra a pozsonyi, nagyszombati, trencségi, lőcsei és a budapesti nyilvános levéltárak nyújtottak adatokat; a XVIII. és XIX. századra a család nemesi bizonyáglevellei és a beczkói, ácsi és más egyházi anyakönyvek és családi iratok adnak bizonyítékokat. — Mind ezen történelmi és genealogiai adatok az illető

helyeken név és lapszám szerint idéztetnek, szükség esetén szóról-szóra is közöltetnek.

Minthogy a család története csak akkor lesz kellőleg megvilágítva, ha származási helye és neve is történelmileg földerítettik, legyen szabad ezen irányban is a legszükségesebb tudnivalókat elmondanunk.

«Nagy-Szombath eredete és várossá fejlődése» című még kéziratban levő munkám a Tirna völgyében terült «Szombath» földéről bővebben szólván, itt csak annak régi nevééről, mint a család bölcsőjéről megemlítjük a következő adatokat:

Már a dömösi prépostság 1138-iki alapítólevele tanúsítja, hogy a Tirna völgyében feküdt Szombath földe, melynek vásárhelyére Erdélyből szállíták a söt évenként hatszor két hajóval «*usque ad forum Sumbut cum duabus navibus*».¹

A «Szombath» földe említettetik az esztergomi érsek 1211-iki okiratában is, melylyel annak egyházát «*ecclesiam de Sumbut*» a káptalannak adja.²

IV. Béla király 1238-ban Szombath vásárhelyén királyi falut építtetvén, azt «Szombat-hely» névvel jelölte (*villa regalis Zumbothel*).³

De már 1271-ben (*civitas Tirna Zombath dicta*) és 1291-ben (*circa civitatem Tirnam Zombath dictam*) királyi okiratok is Béla Szombat-helyét egyszerűen «Szombath» névvel említik.⁴

¹ Knauz Monumenta Eccl. Strigoniensis I. 96. l.

² Monum. E. Strig. I. 197.

³ A városi levéltárban Nagy-Szombat szabadságlevele. Fejér IV. 1. 132.

⁴ Fejér Codex Diplomaticus VII. 2. 158. Ugyanott 149. l.

Pulkava Chroniconja 1300 körül Bolerázt Konstanczia Szombatjának (Sambath Constantiæ), Paulus de Paulo pedig 1400. évről Tirna városát Béla Szombatjának (Bela Sobbata) nevezi.*

Ezekből kitűnik, hogy a szlávok által «Tirna» névvel említett város a magyar nép nyelvén kezdettől fogva a török uralom beálltaig folyvást «Szombath» nevet viselt; csak midőn az esztergomi káptalan a törökök elől 1543-ban oda költözött át és azt a magyar tudományosság központjává tette, akkor változott át a «Szombath» név Nagy-Szombatra, a régi «Tirna» név is Tirnavia nevezetre; ekkor jött divatba a szláv orthographiában az *y* használata, mely azután a «Tyrnavia» alakot állandóvá tette a latin irodalomban.**

Ez alkalommal hálás köszönetemet fejezem ki dr. Pauler Gyula kir. tanácsos, országos főlevéltárnok és Nagy Gyula allevéltárnok uraknak, Ozoray József esztergomi primási, Miskey Géza komárommegyei, Fieba József győrmegyei, Laury János pozsonymegyei, Francisci Lajos nagyszombatvárosi, Haydin Mihály trencsénmegyei fő- és Gebauer Miklós allevéltárnok, Sváby Frigyes szepesmegyei, Kandra Kabos egri érseki és Wrandl brünni tartományi levéltárnok uraknak, valamint Mednyánszky Már-

* Fejér IV. 1. 135. — Fejér X. 2. 747.

** Szalay Agoston magyar levélgyűjteményében 1547. évben kelt levél említi először «Nagy-Szombat» (Nagh Zombat) városát a munka 47. lapján. — Ugyanezen évről szól a nagyszombati kalmár czéh szabályzata is: «Adatot Nagyszombatba zent kerest találassa nap vthan valo elseő pinteken, az vrnak ezer eött zaz negiwen hetedik esztenedöben.» Történelmi Tár 1883. évf. 173. l.

ton beczkói és Kómesz József ácsi plébános uraknak sokféle szivességeikért, melyek által nem csak a jelen elrejtett genealogiát szó- és írásbeli értesítéseikkel földeríteni, hanem más történelmi kutatásaimban is bő ismereteikkel segíteni sziveskedtek.

A szives olvasót tisztelettel kérem, ha kibővítő, felvilágító vagy czáfoló adatokat talál, kegyeskedjék azt velem levélben vagy sajtó útján közölni; mert éppen nincs szándékom az igazságos kritika elől elzárkózni.

A tirnai törzs.

Minthogy a Tirna folyó völgyének közep-része már a XI. században «Szombath» földre, déli szigete pedig Szombath vásárhelye (forum Sumbuth) nevet viselt, és a környékén szétszórt nemesi kuriák, tanyák és majorok központját képezte, önkényt következik, hogy azon vidéken Szombathy nevű földbirtokos is lakott.

Ilyen *Szombathy György* (Georgius de Tirna), aki talán még a Sajó melletti táborban (1241) ismerkedett meg Vancsai István akkor váczai püspökkel, ki 1243. végén esztergomi érsekké lőn, és utóbb Szombathy Györgynek 36 ezüst márkát adott kölcsön birtokai rendezésére. A mezei gazdaság a befektetett tőkét csak hosszabb időn át térítvén vissza, az érsek oly türelmetlenné lett, hogy Szombathy Györgyöt adósságaért Szombath község birósága előtt bepörlé, mely azután az alperest Szombath királyi faluban levő kuriája, házai és földi elvesztésére ítélte. Az érsek a pert a községi biróság előtt

megnyervén, sietett a neki ítelt fekvőségek iránt úgy intézkedni, hogy azokat az esztergomi káptalan tulajdonául vegye át, és azok jövedelméből miséket szolgáltatasson az esztergomi szent Béla egyháza kriptájában nyugvó atyja volt orbázaí comes lelki üdveért. Az érsek ezen adománylevelét 1250-ben adta ki, egyenesen a községi bíróság ítéletére hivatkozva; tehát a fölebbezési, végrehajtási, esetleg perújítási jogorvoslatokat be nem várta. Már pedig a fölebbezés elkerülhetetlen volt alakilag az illetékességi kérdés, anyagilag a túlságos szigor miatt. Az aranybulla 28-ik és a Szombath köztség szabadságlevele 12-ik évében egy birtokos nemes el nem tűrhette, hogy egy nem is illetékes bíróság egy nem is tetemes adósság miatt őt a királyi faluból száműzze. A kir. kuria ítélete előtt az érsek 1252 októberben prænestei püspökké és bibornokká lett, át is költözött Rómába; a következő nyáron három hónapra eljött ugyan Magyarországba, de itt már új érseket találván, végleg visszatért Rómába és halálaig ott maradt. Szombathy György birtokpöre valószínűleg kedvezően folyt le; annyi bizonyos, hogy az esztergomi káptalan nem foglalta el Szombathy György fekvőségeit és azokat most sem bírja: tehát ezen adóssági ügy másképp egyenlített ki.*

Ezen Szombathy Györgynek talán unokája volt azon *Szombathy András* (Andreas de Tirna),

* Az 1250-iki alapítvány okirata a Monum. E. Strig. I. kötet 382. lapján olvasható; az érsek római ügyeire vonatkozó adatok a Mon. E. Str. I. 382. és Balics egyháztörténete II. 355—60. lapjairól vették.

ki mint domonkos-szerzetbeli perjel 1313 márczius 11-én Monoszlay Egyed végrendeletének felnyitásánál Szombathban jelen volt és annak hiteles másolatát tanúként szintén aláírta. Tamás esztergomi érsek küldötte őt és Pocsákay Péter másik domonkosrendi perjelt e célból Szombathba. Akkor az esztergomi érsek közvetlen hatósága alatt Budán, Pesten, Esztergomban és a hontmegyei Bányán voltak domonkosi zárdák és még téli idő volt; tehát az érsek csak a közelebbi perjeleket küldhette Szombathba: bizonyosnak vehető, hogy Szombathy András, mint magyar nemzetiségű egyén, az esztergomi, Pocsákay Péter pedig mint szláv a bányai zárdá főnöke volt.* — Ugyanezen érsek hirdette ki azon időben a pápa rendeletét, mely szerint a domonkosrend szerzetesei nemesi birtokot is örökölhettek és róla szabadon rendelkezhettek; ez volt egyik oka annak, hogy a nemes ifjak örömmest léptek a domonkosrendbe. Ezen pápai bulla a veszprémi káptalan által is alkalmaztatott a domonkosrendiekre.**

A következő században ily néven egy harmadik kiemelkedő családtagot találunk. Ez *Szombathy László* (Ladislaus de Tirna, Lassla von Tirnaw) Albert király és özvegy Erzsébet anyakirályné tábornoka és Győr várparancsnoka (1437—42). — A katonai hűség és engedelmes-

* Monum. E. Strig. II. 6; 8. l.

** Mon. E. Strig. II. 731. Frater Mauricius de ordine Prædicatorum filius Demetrii bani filii Ugod de genere Chak . . . ut de hereditariis possessionibus disponendi habeant facultatem . . . sub sigillo ven. patris Thomæ archiepiscopi Str. coram capitulo Vesprimiensi exhibuit. Datum 1317.

ség szempontjából ítélendő azon ténye, hogy az anyakirályné rendeletére annak holtá után (1442 deczember végén) a várat László kisdéd koronás király gyámjának Fridrik német-római királynak átadta; de politikailag sem tehetett másképp, mert a magyar kormány és országgyűlés a királyné lebetegedését he nem várta, a csecsemő magyar király gyámsága iránt nem intézkedett, sőt a szent koronával megkoronázott király helyébe is más koronával koronázottat fogadott el; pedig ha Zsigmond magyar leánya, Albert magyar neje más bánásmódban részesül, sem a korona ellopása, sem ennek elzáróztatása, sem utóbb a várnai csatavesztés meg nem történt volna. Mindezen diplomatiái hibák keserűen hatottak Szombathy László kedélyére és befolyásolták elhatározását. Hogy ő némi végkielégítéssel nyugalomba vonult, ezt agg kora okozá; de a neki ígért összeget Ágoston győri püspök közbenjárására 1447-ben csak örökösei kapták meg.* Azon 3000 aranyforint, melyet a történetírók említenek, nem Szombathy Lászlót, hanem Fridriket illette, ki ezen összeget a várra fordított költségei fejében magának követelése és meg is kapta Bécsben.**

Ez alkalommal egy történelmi tévedést kell helyreigazítanunk, melyet először gr. Teleki József fedezett föl, de azt kellőleg meg nem fejtette.

Gr. Teleki «Hunyadiak kora» című munkájában ez áll (II. 48.): «Ágoston győri püspök

* Gr. Teleki József, Hunyadiak kora X. 205.

** Fejér, Authentia et vis probandi diplomatum. Silabus 1401—53. Pag. 158.

maga és utódai nevében kötelezi magát, egyenesen a fegyverszüneti levélre hivatkozva, de mégis némi különbséggel és inkább Kollár német fordításával megegyezőleg, hogy azon adóselevelet, melyet bizonyos összegről Fridrik római király *Tirnai* (talán Nagyszombati) Lászlónak (kit Kollár német fordítása Varckas Lászlónak nevez), Koller Péternek és Kassai Jodoknak 1442 végén adott, Győr várának és városának 1447 június 24-én történendő átadásakor visszaszolgáltatja.»

Ebben gr. Teleki József kutatásának köszönhetjük, hogy a győri várparancsnok valódi nevét fölfedezte; de annyiban mégis tévedett, hogy ő Tirnát Nagyszombatnak nevezi a XV. század első felében; pedig tudjuk, hogy Tirna magyar neve kezdettől fogva a XVI. század közepéig «Szombath» volt: *Ladislaus de Tirna* magyar neve tehát csak *Szombathy László* lehet. —

Ezekkel bevégeztük a család törzsének hézagos részét; most átmehetünk a család azon őseinek ismertetésére, kitől a leszármazás már szakadatlan láncolatban a jelen nemzedékig levezethető.

A XVI. század második felében a közélet terén feltűnik *Szombathy Gergely* (Gregorius Tyrnaviensis). Hogy ő nevét nem írta a régi alakban «de Tirna», ősi városának nagy átalakulása okozá. Az esztergomi káptalan 1543-ban oda átköltözvén, a város emelkedését nagyban elősegíté. Ott már nyolcz évvel korábban országgyűlés tartatván, a káptalan megtelepedése után két év múlva másodszor, ismét két év múlva harmadszor tartatott Szombath városában országgyűlés; ezen körülmények közt a régi

«Tirna» név *Tyrnavia*, a régi «Szombath» *Nagy-Szombat* nevet nyert. Így tehát Gergelyünk a *Tyrnaviensis* nevet használta még a magyar okmányok aláírásánál is; a «Nágyszombathy» nevet nem kedvelte, a «Szombathy» nevet pedig a város új neve után elavultnak tartotta. De a *Tyrnaviensis* névvel kitünteté származását is, míg a Szombathy névvel a szepesi, rimai, murai Szombat nevek mellett szülővárosának neve homályban maradt volna; így jött használatba a «*Tyrnaviensis*» családnév.*

Azon időben nem volt könnyű a megyék számára minden irányban alkalmas jegyzőket találni a jó latin irály és a jogi ismeretek megkövetelése mellett; Szombathy Gergely tehát bátran pályázhatott Szepesmegye jegyzői állására latin, magyar, német és tót nyelvi képzettsége és jogvégzettsége mellett, mely tisztségre 1567 június 24-én meg is választott. A megye évi 40 forint járandóságot szavazott neki, mely összegért ő 1574-ig hivataloskodott, a midőn Velbay Jakab lett megyei, Szombathy Gergely pedig káptalani jegyzővé. Öt év múlva (1579) ismét Gergelyünk lett megyei jegyzővé, meghagyatván a káptalani jegyzőségben is. Most 12 évig maradt ő ezen kettős hivatalában, midőn (1590) Homonnay Tamás választott megyei jegyzővé. Egy év múlva, 1591. szept. 2-án Szombathy Gergely a megye alispánja lett, mely tisztségében hat éven át megmaradt.

* Így Máriássy Anna 1592-iki végrendeletében nemcs Nagy-Szombati Gergelynek neveztetik; de az aláírásban Gregorius Tyrnaviensis Vicecomes Comitatus Scepusiensis mp. áll. — Történelmi Tár 1888. évf. 544. l.

Ekkor Draveczky János választatván alispánná, Szombathy Gergely öt éven át (1597—1602) hivatal nélkül volt.

Ezen öt évben hallgatnak Tyrnaviensisről a szepesmegyei hivatalos okiratok; de mindjárt kezdetben (1598) megszólalnak a trencsénmegyei levéltár nemesi összeírásai, hol a beczkói nemesek sorában Szombathy György nevét olvassuk. Tehát Gergelyünk fia ekkor nagykorúságra jutván, nem akart hivatal nélkül levő atyjának terhére lenni, mindjárt 1597-ben Beczkóra költözött át, a hol (talán anyja örökségéből) nemesi kuriát szerzett a hozzá való nemesi telekkel.*

Szepesmegye közönsége előtt 1602-ben tűnik föl ismét Tyrnaviensis Gergely neve, midőn ő az 1603., ezután az 1604-iki pozsonyi országgyűlésre követül választatott meg. Az előbbi országgyűlésen ő a felső megyék országos számvevőjének is megválasztatott, de a következő 1604-iki országgyűlés mást választott helyébe országos számvevőnek; aggkora, lemondása vagy halála okozta-e ezen változást, nem tudjuk. Legnagyobb valószínűséggel bir azon vélemény, hogy ő 1597-ben visszaköltözött Nagy-Szom-

* A beczkói nemesek összeírásainak főnmaradt jegyzékei 1540-től kezdődnek; de ezek 1598-ig oly kopottak, hogy az évszámokat sem lehet rajtuk látni. — Ezen kopott íveken a Szombathy név nem található; tehát csak 1597-ben költözhetett Beczkóra Szombathy György és az 1598-iki jegyzékbe vétetett föl. A Szombathy család 1597-től 1768-ig található a beczkói nemesek közt; de a család egy tagja 1747-ben Komárommegyébe költözött át és trencsénmegyei nemesi bizonyáglevelét 1764-ben hirdetteté ki Komáromban, mint ezt alább látni fogjuk.

atba, a hol legfiatalabbik fiát Gergelyt iskoláztatá. Itt volt akkor a felső megyék számára rendelt főlebbviteli törvényszék is, melynek (1582—85) egyik bírása volt Bornemisza Gergely szepesi prépost és váradi püspök, Szombathy Gergely jóakarója.*

Szombathy Gergelynek valószínűleg több gyermeke is volt; de csak két fiának nevét ismerjük. Föltéve, hogy ő a megyei jegyzőség elnyerése után nem sokára megházasodott, György nevű fia 1572 körül születhetett, utolsó fia pedig Gergely az olmücsi akadémián 18 éves korában tanulván, 1587-ben kellett születnie. Midőn tehát atyjuk 1597-ben hivatal nélkül maradt, a legidősebb fiú éppen nagykorúvá lett, a legifjabbik pedig mint tiz éves gyermek éppen beillett a nagyszombati öt osztályú gymnasium első osztályába. Atyjuk 1604 tavaszán halt meg.

Ezen családi mozgalmat előidéző 1597-ik év volt tehát a család két ágra szakadásának kezdete: az idősebbik György alapítá a *beczkói*, az ifjabbik Gergely a *nagyszombati ágat*.

Minthogy a nagyszombati ág utóbb kihalt, először is ennek ügyeit adjuk elő.

* Wagner, *Analecta Scephusii*. III. 243. «Gregorius Tyrnaviensis seu Nagy-Szombathy, olim Capituli et Comitatus Scephusiensis Notarius, quem Gregorius Bornemisza Præpositus Scephusiensis multis nominibus de se et Ecclesia sua bene meritum ait, quod sæpius labentem et procidentem dictæ Ecclesiæ suæ statum sua prudentia, consilio, opera, atque etiam *sumptibus suis* non parcens, indefesso protinus studio et constanter juverit simul ac promoverit.» — Tehát még anyagi jótékonyságokat is gyakorolt, melyeket 40 frt jegyzői jövedelméből nem tehetett, hanem nagyszombati birtokából húzhatta; Lőcsén nem is szerzett fekvőséget, mert Nagy-Szombatba visszaköltözni föltett szándéka volt.

A nagyszombati ág.

Tyrnaviensis Gergely hasonló nevű fia, midőn 1597-ben a nagyszombati gymnasiumba beiratkozott, testvérbátyjával a dolgot megállapítván és talán a tanárok által is buzdíttatván, nem a «Tyrnaviensis» vagy a «de Tirna» régi latinizált családnevet használták, hanem az akkor már ébredezni kezdő nemzetiebb közszellemnek hódolva, a magyarosító iránynak engedve, régi őseik magyar «Szombathy» nevét jegyeztették be, és ezen elhatározásuk mellett állandóan megmaradtak.

Midőn a fiú a gymnasiumot bevégezte, Olmüczben folytatá tanulmányait, a hol 1605 febr. 18-án *Szombathy Gergely* (Gregorius Szombathy Ungarus nobilis) név alatt az akadémia albumába bejegyeztetett.*

Szombathy Gergely alig végezte be Olmüczben a nyári félévet, arról értesült, hogy Bocskay István serege Nagy-Szombatot, Szakolczát és Trencsént elfoglalta; valószínű tehát, hogy ő Beczkóra sietett testvérbátyjához, hol biztonságban érezte magát, mert a vár és mezőváros népe megmaradt a király iránti hűségben. Többet

* Mährisches Landesarchiv in Brünn. Arch. Z. 36. ai. 1891. «Es scheint daher von dem im Történelmi Tár (1888. pag. 200.) citirten Studirenden der Johannes Baptista Tyrnaviensis nicht adelig, und somit auch kein Bruder des ausdrücklich mit *Nobilis* bezeichneten *Gregorius Szombathy* zu sein, dessen Heimatsgemeinde als Adeligen im Album nicht angegeben erscheint. — Brünn, am 2. Juli 1891. Wrandl mp.» (Itt megjegyzendő, hogy Joannes B. Tyrnaviensis pappá lett; tehát ha fivére volna is Szombathy Gergelynek, a genealogiára nincs kihatással.)

róla (okiratok hiányában) nem tudunk; de a következményekből kitűnik, hogy ő házasságra jutott, és legalább egy fiút hagyott maga után.*

Ez *Szombathy András* volt, aki 1645-ben mint 24—25 éves jogvégzett ifjú lépett a pozsonyi kir. kamara joggyakornokai közé, és 1646 nov. 5-én III. Ferdinánd által Pozsony várában esküdt jegyzővé (juratus notarius) neveztetett ki. Az országos levéltárban megvan sajátkezű folyamodványa is, de abban csak arra hivatkozik, hogy ő már egy éve gyakornok, kötelességeit híven teljesíté, kéri tehát a királyi kinevezést. A király azon alkalommal kilencz hivatalnok kinevezését írta alá.**

* Hogy ezen ifjabbik Gergely a Tyrnaviensis Gergelynek legfiatalabbik fia és a Beczkón lakó Szombathy Györgynek testvéröccse volt, kitűnik a következő körülményekből. Az ő keresztnéve megegyez atyjáéval, véternéve bátyjáéval, a György és Gergely nevek pedig a Szombathy család genealogiájában többször előfordulnak, mi az ősök iránti kegyelet tanúsága; ugyanez áll fia András nevéről is. Továbbá a tanulmányi évek összevágna a rendes életkorral és az atya házassági és hivatali körülményeivel. Végre a két fiú nemességét tanúsítja a beczkói nemesek 1598-iki összeírása és az olmüci akadémia 1605-iki albuma, és még azon körülmény is, hogy a XVII. század elején Pozsony és Trencsén megyékben más nemesek nem is találhatók Szombathy névvel ezen kettőn kívül.

** Országos levéltár, Benignæ Resolutiones 1646 fol. 36. „Joannes Ignatius Wesztenicz dictæ cameræ secretarius, Emericus Ordódy vicemagister rationum, Gabriel Balog registrator, Joannes Hannula, Andreas Szombathy, Ladislaus Telekesy cancellariæ iurati notarii, et Stephanus Tamásfalvay, Michael Hagen, Paulus Gaidachy officinæ rationariæ scribæ — in officiis præattactis a principio ingressus clementer confirmatos volumus. — Dabantur in Arce nostra Posonii quinta die Novembris 1646. Ferdinandus mp.»

Hat év múlva kir. udvari kancelláriai rendelet Nagy-Szombat város tanácsához intézve Szent János hagyatékából az ingóságok egy részét Szombathy Andrásnak ítéli oda 1652 ápr. 19-iki kelettel. Ebből az következik, hogy ő ekkor már Nagy-Szombatban lakott, vagy legalább voltak ott rokonai és barátai.*

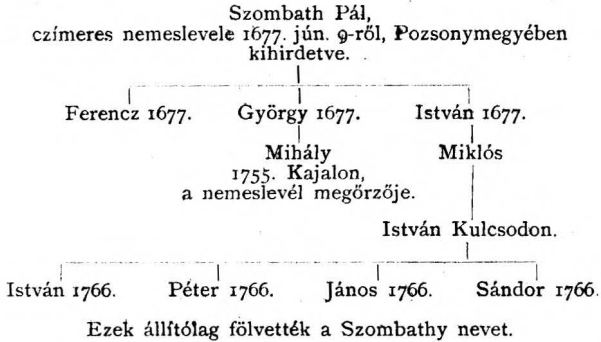
Ezen túl a Szombathy családnak *nagyszombati ága* már letűnik a nyilvánosság teréről és kihaltnak tekinthető. Csak a *beczkői ág* maradt fön napjainkig. —

A nagyszombati ághoz pótlólag és felvilágosítólág *két sajtóságos esetet* kell előadnunk, melyek történelmi, társadalmi és jogi tekintetben is egyaránt érdekesek.

I. Lipót király Laxenburghban 1677. június 9-én nemeslevelet adott *Szombath Pálnak*. Közel száz éven át meg volt ezen család elégedve a nemes «Szombath» névvel; de az utódok közül 1766 ápril 15-én megjelentek Pozsonymegye Kajal helységében győrmegyei Kulcsodról Szombath István, Péter, János és Sándor testvérek és a nemesség-vizsgáló küldöttség előtt előadták, hogy ők a nemességszerző Szombath Páltól származnak, de már nevüket *Szombathy*-ra változtatták. A megye ügyésze elismerte nemességüket az előregedett tanuk vallomásai alapján, de a név-

* Orsz. ltr. Nr. 165. 1652. «Civitatis Tyrnaviensis senatui. Prudentes et circumspecti fideles nobis dilecti. Notum vobis est, qualiter nos non ita pridem universa bona mobilia egregii quondam Joannis Sente fidelibus nostris *nobilibus* Joanni, Ernesto, Adamo *Bokros*, Andreae *Szombathy* et Casparo *Tolmachy* benigne contulerimus.» . . . (Minthogy időközben hitelezők jelentkeztek, az ingóságok ára követeléseik fedezésére fordított.)

csere iránt nem nyilatkozott. Leszármazásuk így szólt:

Pozsonymegyei Kajalon és györmegyei Kulcsodon ily módon jutott a «Szombath» család a Nagy-Szombaton kihalt «Szombathy» család nevéhez.*

* Pozsonymegye jegyzőkönyve ezen névcseréről így szól: 1766 ápr. 15. Kajal. «Stephanus, Petrus, Joannes et Alexander, omnes quatuor filii Stephani *Szombath* in possessione Kolcsod i. cottui Jaurinensi adjacente degentes, provocarunt ad armales divi olim Leopoldi pro Paulo *Szombath* filiisque ejus Francisco, Georgio et Stephano die 9-na mensis Junii anno 1677 in castro Laxenburg emanatas et anno eodem, feria secunda proxima post dominicam 16-am sanctissimæ trinitatis in hocce comitatu Posoniensi inque oppido Szemcz publicatas, ac per Michaellem Szombath conservatorem earundem coram deputatione investigatoria exhibitas, uti ex opere investigationis nobilium sub dto 15-æ mensis Julii anni 1755 per huncce cottum submisso idipsum prodit. Produxit deinde juratas testium grandævæ ætatis authentice exceptas fassiones, qui fatentur: ex Stephano Szombath armalibus inserto progeneratum esse filium Nicolaum, ex hoc Nicolao vero Stephanum genitorem producentium, antenatosque horum in usu nobilitatis vixisse ac antea

Már korábban Széchenyi György esztergomi érsek 1693-ban tett egy családot egyházi (prædialis) nemessé «Szombathy» névvel, szintén a nagyszombati ág kihalása után, a beczkói ágat valószínűleg nem ismerve.*

A kajali esethez hasonló tény szintén Pozsony-megyében Felső-Szeli községben történt. III. Károly király Pozsonyban 1712 június 16-án címmeres nemeslevelet adományozott *Szombath Imrénnek*, megnemesítván vele annak nejét Szabó Erzsébetet és gyermekeiket Imrét, Jánost, Lászlót, Ilonát és Zsófiát. A család később 1755 július 15-én a nemességnyomozó bizottság előtt igazolta nemességét, névcseré iránt nem is nyilatkozott; de tizenegy év múlva, az 1766-iki nyomozás kajali eredményéről értesülvén, a másik *Szombath* család példájára ez is fölvette a *Szombathy* nevet és önkényüleg annyira sajátjává tette ezt, hogy az új név a hivatalos iratokba is bejutott.**

cognomine *Szombath* compellatos fuisse, dein vero nomenclationem hanc pro more hungaricæ loquelæ in *Szombathy* derivatam fuisse; quos etiam, nihil in contrarium obijciente fiscali magistratuâli, ad exigentiam Tituli 6-ti Partis I-mæ pro nobilibus agnoscî.»

* A «Túrul» 1887. évfolyamának mellékletén a 20. lapon említi Karagyna Mihály: «Szombathy. Esztergomi primási levéltár. Prot. I. pag. 771.» Én személyesen mentem a primási levéltárba, és ott Ozoray József levéltárnok úrtól tudtam meg az 1693-iki prædialis nemessítést.

** Az 1755. jul. 15-ről szóló jk. 48. lapján: Possessio Felső-Szeli. Emericus, Joannes et Ladislaus *Szombath* prodixerunt armales augustissimi imperatoris et regis Caroli sexti pro patre suo Emerico *Szombath* Posonii die 16-ta Junii 1712 expeditas, et anno eodem die 7-a Novembris in comitatu Posoniensi Bazinii publicatas. Opposuit dominus fiscalis nihil. Sentimentum comitatus:

Ezen három Szombathy család nem királyi adománynyal vagy engedélyezéssel keletkezvén, sajátágos eredetének ezen összefüggő rövid fölemlítése annyiban volt szükséges, hogy azok a tirnai Szombathy család nagyszombati és beczkói ágától világosan elkülönítve maradjanak és a genealogiát ne zavarják, az ügy pedig a történelem előtt legalább főbb vonásaiban földerítve álljon.

A beczkói ág.

Beczkó vára és mezővárosa a XVI. század végén még jelentékeny erősség volt, mert nem csak a vár erős bástyákkal, hanem a mezőváros is 3 kőfallal és sánczokkal vétésett körül. Midőn a török hatalom mindinkább észak felé terjeszkedett, a várurak védelme alá sok nemes telepedett meg Beczkón. Így tett *Szombathy György* is 1597-ben, kinek neve a következő (1598) évi nemesi összeírásba fölvétetett.

A beczkói nemesek összeírásaiban azon sajátosság mutatkozik, hogy általában csak két

Hos pariformiter ex eadem ratione Tituli 6-ti Partis I-mae pro nobilibus censerit. — Ez meg sem említi a névcserét, mégis az új Szombathy név ezen családnál is annyira használatba jött, hogy Illésy János a «Túrul» 1891. évfolyamához mellékelt «Nemeslevelek jegyzéke» 7-ik lapján az 1712 jún. 16-án kelt nemeslevelet egyenesen *Szombathy Imrének* tulajdonítja *Szombathy Imre* helyett. — Megjegyzendő még, hogy 1766-ban a tirnai Szombathy család nagyszombati ága már száz évnél is régebben ki volt halva, a beczkói ág utolsó tagja pedig 1747-ben Komárommegyébe költözött át, a hol nemesi bizonyosságlevelét is 1764-ben, tehát a pozsonyi investigationál két évvel korábban Komáromban a megyei közgyűlésen ki hirdetteté.

osztályba soroztatnak: az *egyik osztályt* képezte a «dominium», melybe a jobbágyokkal bíró földesurak tartoztak; a *másik osztályba* soroztattak a «curialisták» vagyis nemesi házat és telket bíró és ezt (jobbágyok helyett) zsellérekkel níveltető nemes kisbirtokosok, továbbá az «armalisták» vagyis birtoktalan, katonáskodó vagy hivataloskodó nemesek, és a «testimonialisták», kik birtokuk vagy címereslevelük elveszése után csak megyei bizonyoságlevéllel igazolták nemességüket és az armalisták módjára éltek. Ezen háromféle nemesek a beczkói összeírásokban 1598-tól 1650-ig «Armales», 1658—1688-ig «Nobiles», 1690-ben «Nobiles unius curiæ», 1696—1730-ig «Curialistæ», 1751—1768-ig «Possessorium habentes» közös címek alá soroztatnak; tehát a sorozat és a fizetett «taxa» számából kell megítélni, az illető sorozatban meddig terjednek a curialisták nevei, és hol kezdődik a birtoktalan armalisták és testimonialisták sorozata. Minthogy pedig a Szombathy család tagjai a második osztályban rendszeren első, második, ötödik vagy hatodik helyen említetnek, és csak 1625-ben mint «árvák» állanak a nyolczadik helyen, világos, hogy ők kezdettől végig «curialisták» vagyis jó módú kisbirtokos nemesek voltak Beczkón.

Szombathy György alig telepedett le Beczkón, már két év múlva, 1599 őszén, nagy veszélyben forgott többi nemes társaival együtt. Ibrahim török fővezér tatárokkal bővített seregét a Vág folyóhoz küldvén, maga Nyitra táján táborozott. A Vágnál pusztító török-tatár csapatok megtudván, hogy a pöstyéni fürdőben sok vagyonos beteg tartózkodik, ezeket meg-

rohanták, kirabolták, a gyöngébbeket leöldösték, az erősebbeket rabságba hurczolták; Bori falut felgyújtván, szintén kirabolták, Baloghy János és Vízkelethy Pál nejét és gyermekeit magukkal vitték, a falu lakosságának nagy részét leöldösték. Innen Beczkó ellen indultak és már az alsó fal kapuját döngették, midőn a beczkói nemesség részvéte és vezetése mellett a lakosság erős védelmet fejtett ki az ostromlók ellen. Ekkor a következő nemesek laktak ott családjaikkal: Ratkay Péter, Bársony Imanuel, Pikulay István, Rakolubszky János, Vincziczky Fülöp, Dobrusovszky Venczel, Ürmény János, Maloveczky János, Rederis János, Vilcziczky István, Horny András; Kőszeghy Márton, Simonfy Ferencz, Kun János, Nevedy Bálint, Szombathy György, Kardoss Miklós, Fóriiss Gáspár, Pozsgay György, Rácsay Miklós, Turóczy György, Falussy Miklós és Szemenyey János, összesen 11 földesúr, 12 curialista és armalista; a kisbirtokosok közt Szombathy György ötödik.

Ezek fegyveres embereikkel a törököt Beczkótól elűzvén, az ellenség a Nádasdy család birtokait pusztítá; Kosztolánt, Verbót és más helységeket felgyújtván, a lakosokat rabságba hurczolták és barmaikat elhajták. Ezután a Thurzó család mezővárosait, Galgóczot, Privigyét, Prónát, Bajmóczot pusztították és rabolták. A beczkóiak magas várukból éjjelenként irtózva nézték az égő falvak lángjait és az így megvilágított nép kínzását és elhurczolását. Mindez 1599 október havában történt.*

* Istvánfy, *Historiarum de rebus hungaricis libri* 34. L. 31.

Hatodfél év múlva új veszély fenyegette Beczkót. Bocskay István egyik hadtestének vezére, Rédey Ferencz 1605 tavaszán könnyű szerrel bevette Trencsén várát és átadta Illés-házy Istvánnak.* Ezután Nagy-Szombat ellen indult, mely a császáriak előtt bezárta kapuit, de Rédeynek megnyitá; innen Dengeleghy alvezér Morvaországba csapott át, honnan Szakolcza ellen indult, mely szintén bebocsátá őt; de Beczkó megmaradván a király iránti hűségben, bástyái, kőfalai és sánczai mögött erős védelemre készült, és így az ostromtól megkíméltetett.**

Ezen háborúk bevégezése után született *Szombathy János* néhány nővére mellé. Az anya nem sokára meghalt, utóbb az atya Szombathy György is elhunyt, kiskorú árvákat hagyván maga után. Az 1620., 25. és 30-iki összeírásokban ez áll: «Orphanus Georgii Szombathy». Tehát 1630 után lett János nagykorúvá, és 1658-ban: «Nobiles in oppido Beczkó: Andreas Tarnóczy, Stephanus Horvath, Georgius Kun, Johannes Baranyay, Josephus Pantaleon, relictæ Nicolai Györkess, Joannes Szombathy» a hetedik helyen említetik és utána még 14 curialista és armalista következik.

Ennek fia volt *Szombathy II. János* «Buchet» jelzővel az 1659. és 1660-iki összeírásokban, tehát fiatal korában, míg az 1666., 70., 88. és 89-iekben a jelző elmarad. A Buchet vagy Buchač szláv szó megfelel a német «Haudegen»

* Istvánfy, lib. 34. — Kazy, Historia R. Hung. 1737. 47. l.

** Istvánfy, lib. 34 — Kazy, 48. l.

fogalmának; valószínűleg kemény vitéz volt ő harcban, melyet 1652-ben Nagy-Vezekénynél a törökök ellen, vagy 1657-ben Galicziában a svédek ellen tanúsíthatott.

Ezt követte fia *Szombathy III. János* az 1690-iki összeírásban ily sorozat- és jelzővel: «Nobiles unius curiæ: Nicolaus Szadeczky, Stephanus Tarnóczy senior, Caspar Nevedy, Josephus Heliades, Joannes Hegykő seu Szombathy.» Az 1696-ikiban: «Curialistæ oppidi Beczkó: Stephanus Tarnóczy senior, Joannes Szombathy, orphanus sororis ejus», utánuk még 17 curialista és armalista. Az 1697-ikiben első helyen Szombathy; az 1698-ikiban Georgius Szokolóczy után (2-ik helyen) Joannes Szombathy, az 1699-ikiben szintén így; ezek után még az 1709., 10., 13., 14., 15-iki összeírásokban említetik Joannes Szombathy a curialisták között mindig a «Hegykő» jelző nélkül, tehát csak fiatal korában adták neki ezen jelzőt, megkülönböztetésül atyjától, ki a «Buchet» jelzőt kapta. Ennek már nejét is megtudjuk a beczkói anyakönyvből. Házassága 1680 körül történhetett dezseri Dezsericzky Katalinnal, a ki Beczkón meghalt 1727 márczius 15-én.

Ezek fia *Szombathy György* született Beczkón 1695 szept. 29-én; de 1720-ban még anyja «Relicta Joannis Szombathy» van a nemesek jegyzékébe írva. György neve az 1751, 65 és 68-iki összeírásokban már mint földesur a «possessorium habentes» sorában jön elő József fiával együtt. Szombathy Györgyről tudjuk, hogy nőül vette ns. Száky Juditot Beczkón 1721 január 26-án, kitől nyolcz gyermeke született; azután szomorú évei következtek: idősebbik fia

József fiatal nejével 1747-ben Komárommegyébe költözött át, 1748-ban Anna-Mária nevű leánya, 1749-ben otthon maradt egyetlen fia meghalt, és így már öt leányával kellett a háztartást vinnie. Tíz évi özvegység után nőül vette özvegy Marázné Sztanyó Évát, a kitől azután ismét három leánya született, kik közül a tiz éves Judit 1771-ben meghalt. Végre 1773 július 4-én ő is elhunyt, özvegyét és hét leányát hagyván maga után. Az özvegy a legfiatalabbik leányt Erzsébetet férjhez adta 1786-ban és ezentúl veje Roszinszky János osztá meg vele a háztartás gondjait. Az özvegy elhunyt 1795-ben és vele a Szombathy név Beczkón kihalt; de Komárommegyében ismét elterjedt. —

Szombathy József, a beczkói Szombathy György és Száky Judit fia, született Beczkón 1725 márczius 14-én; nőül vette hliniki Illinczky Katalint és vele Komárommegyébe költözött át 1747-ben. Tíz évig Szőnyön lakott, azután Ácson telepedett meg.

Mint ácsi lakos Komárommegye közgyűlésén 1763 okt. 28-án bebizonyítá trencsénmegyei birtokos nemes állapotát.* Hogy pedig serdülő fiainak is nemesi jogokat szerezhessen, midőn már az 1764-iki országgyűlésre a követválasztási mozgalom megindult, ő Trencsénmegyétől atyja által nemesi biznyság-levelet vett ki 1764 febr. 19., melyet még ugyanazon évben Komáromban kihirdettetett. Ezen nemesi biznyságlevél magyar fordításban így hangzik:

* Komárommegyei levéltár VI. gyűll.-könyv 597. lap. „No 1863. Ita et Josepho Szombathy incolæ Acsiensi, nobilitarem in Cottu Trenchiniensi possessionatum statum suum remonstranti, taxa f. 4, dn. 30 relaxatur.»

«Mi Trencsén vármegye egyházi főrendeknek, ország zászlósainak, nagyjainak és nemeseinek közönsége emlékezetül adjuk, hogy midőn mi septuagesima vasárnap előtti folyó 1764. év február hó 18-ik napjára eső szombaton szabad királyi Trencsén városában, közgyűléseink és törvényszékünk régóta kirendelt helyén, ezen vármegyénket tetemesen érintő és érdeklő némely fontos és nyilvános ügyek elintézése végett föntírt napra ide kitűzött és hirdetett közgyűlésünkben vitézlő mosóczi Kőszeghy László helyettes alispánnal, szolgabiráinkkal és esküdteinkkel együtt megalakultunk és összeültünk vala: ekkor megyénkbe kebeleztet Beczkó mezővárosban székelő vitézlő Szombathy György úr előttünk személyesen megjelenve, az iránt esedezett, hogy miután az ő fia Szombathy József további szerencsét próbálván, e vármegye kebeléből tek. Komárom vármegyébe, nevezetesen pedig Ács nevű helységbe átköltözött és ott állandóan megtelepedett vala, hogy nem csak itt, de az említett tek. Komárom vármegye karai és rendei előtt is ugyanazon fiának nemesi jogosultsága nyilvános legyen, az ő igazi és kétségtelen nemességéről mint ezen vármegyében régóta Beczkó mezővárosban székelő nemes Szombathy családból törvényesen leszármazónak vármegyénk hiteles pecsété alatt bizonyáglevelet kiadni és átjuttatni méltóztassunk. Minthogy pedig az igazságos kérést megtagadni nem lehet, tehát valamint bizonyos, hogy folyamodó tényleg Beczkó mezővárosban székelő Szombathy György mindig, még őseiben is, valódi és kétségtelen nemesi jogosultsággal élt és tényleg él, mint ezt, valamint vármegyénk régebbi jegyzékei és jegyzőkönyvei tanúsítják, úgy a legujabb 1754-iki nemesi összeírás is, melybe folyamodó György tényleg élőnek van bejegyezve, feltűnteti, akkép világos, hogy az ő tek. Komárom vármegyébe átköltözött fiát Szombathy Józsefet hasonló nemesi jogosultság illet. Kinek kétségtelen nemességéről ezen vármegyénk hiteles pecsétével megerősített bizonyáglevelünket kiadni és engedélyezni határoztuk. Kelt.

föntirt 1764. év február 19-én Trencsénben folytatva tartott közgyűlésünkéből. (P. h.) Ordódy Kristóf említett tek. vármegye rendes alispánja mk., Miticzky József helyettes szolgabíró mk., Birovszky József szolgabíró mk., Bachó István szolgabíró mk., Baross Gáspár alszolgabíró mk., Redéky Miklós esküdt mk., Kvassay András esküdt mk., Piacsek János esküdt mk., Vály László esküdt mk. Olvasá, javítá és kiadá Ugro-novics István t. Trencsén vármegye rendes jegyzője mk.*

Szombathy József tizenkét gyermeke, így következtek egymásután: János (1748), Erzsébet (1750), Ferencz (1752), István (1754), György (1756), Julianna (1758), Teréz (1760), József (1761), Péter (1762), Rozália (1763), Sándor (1765) és Mihály (1768). Mindnyájan házasságra jutottak és családot alapítottak.

Ezen nyolcz fia számára 1792 márcz. 28-án Komárommegyétől nemesi bizonyáglevelet vett ki, mely nagy pergamen-íven, a családnevek arany betűkkel írva, latin nyelven állíttatott ki.**

Szombathy József neje hliniki Hliniczky Katalin meghalt Ácson 1792 okt. 19-én; utána négy év múlva a férj is elhunyt ugyanott 1796 augusztus 20-án. Ácson közös sírban nyugsznak.

* Az eredeti latin fogalmazvány megvan Trencsénmegye levéltárában: Protocollum V. Expeditionum 1764. Mint alapbizonyítvány átvétetett a család későbbi nemesi bizonyágleveleibe is.

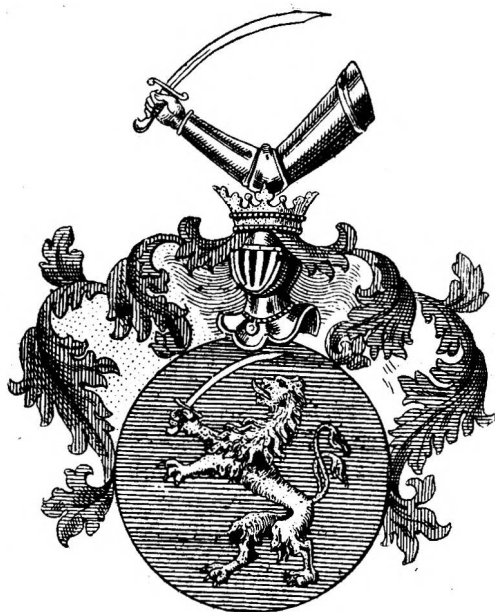
** Az 1792-iki nemesi bizonyáglevelet Komárommegye részéről aláírták: Bajcsy János alispán, fajkúrti Kürthy Sándor szolgabíró, csejtei Csejtey István szolgabíró, kajali Arady László esküdt, Vörös Mihály esküdt, felső-gelléri Hajnal Gáspár kir. tanácsos, táblabíró; kiadta tajnai Tajnay Antal megyei első főjegyző.

Szombathy József nyolcz fiági és négy nőági utódai közül *fiágon* (tudtunkkal) csak Sándor családja van életben; tehát erről szólunk.

Szombathy Sándor, Szombathy József és Hliniczky Katalin fia, született Ácson 1765 nov. 18-án. Huszonhat éves korában, 1792 febr. 19-én nőül vette Jankó Annát, nemes Jankó Ferencz leányát, enyedi Jankó Mihály nejének nemes Jankó Katalinnak unokahugát, kitől Mihály, Katalin, Ferencz és Anna gyermekei születtek. Az anya meghalt 1819 aug. 30-án, az atya pedig 1828 márcz. 17-én, mindaketten Ácson a közös sírban nyugsznak. Fiágon csak Ferencz utódai vannak életben.

Szombathy Ferencz, Szombathy Sándor és Jankó Anna harmadik gyermeke, született Ácson 1796 márczius 21-én; Komáromban, Tatán és Győrött végezte iskoláit. Nőül vette Barbay Ágnes, ns. Barbay István és ns. Kovács Erzsébet leányát, aki anyai ágon báró Szapáry Péter nővérétől Szapáry Katalin Radossich Ferencz komárommegyei alispán nejétől származott. Hét gyermeke született: Ágnes (1818), Ferencz (1820), József (1823), Károly (1824), Ignác (1827), Antónia (1829) és Veronika (1831). Ezek mindnyájan önállóságra és házasságra jutottak. Maga és fiai számára Komárom megyétől nemesi bizonyáglevelet vett ki 1832 szept. 11-én és ezt egy év múlva Fehérmegyében is kihirdetteté, midőn ez a következő záradékot nyerte:

«Tettes Ns. Fejér Vármegyének 1833-ik esztendei December 18-án folytatva tartatott Köz Gyülése alatt e' jelenvaló Nemesi Bizonyság Levél felolvasás által a Tiszti Ügyész megegyezésével Közönséggé tétetvén,

az ebben megnevezett Ns. Szombathy Ferentz 's ennek Ferentz, Jósef, Károly és Ignácz fiai a Megyei Nemesek sorába bé irattattak. Jegyzé Zlinszky István mk. T. Ns. Fejér Vármegye 2-ik Al Jegyzője.»

Ezen záradékból kitűnik, hogy e sorok írója Szombathy Ignác, aki fehérmegyei Velenczén 1827. febr. 10-én született, hat éves korában iratott a fehérmegyei nemesek sorába.

A további nemzedékek a leszármazási táblán láthatók.

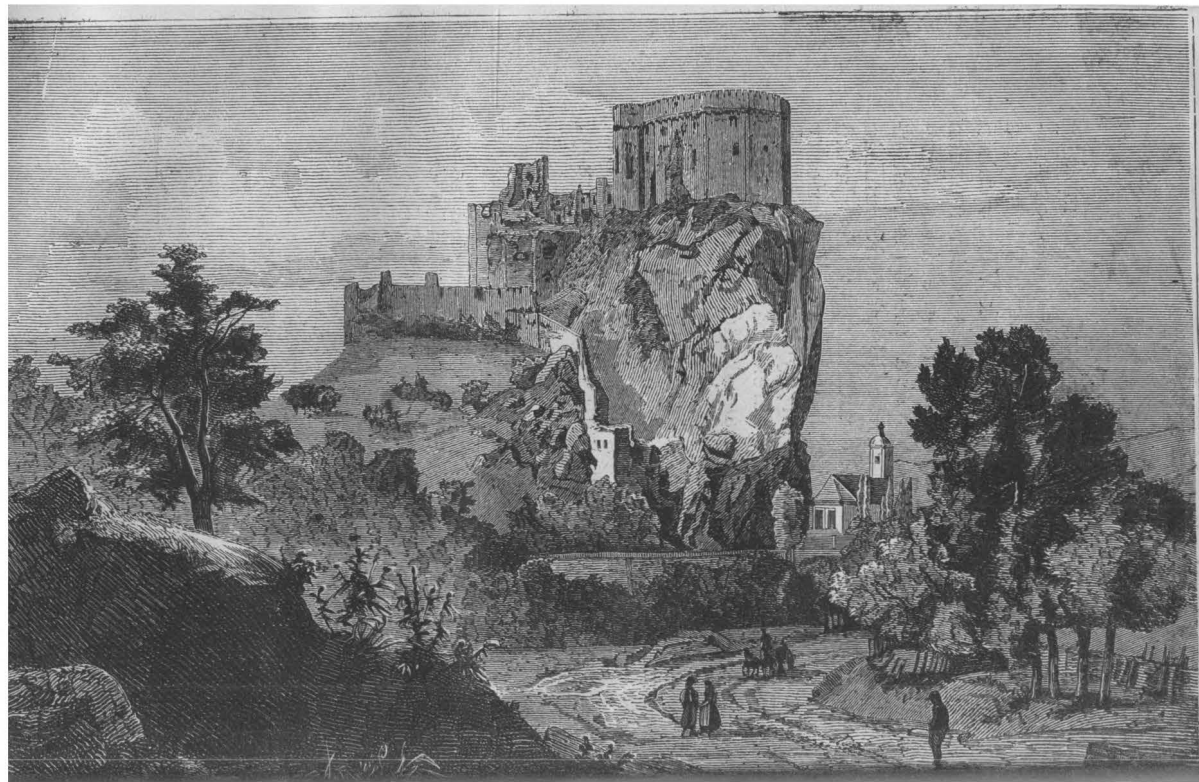
A család római katolikus, melyből egyházi férfiak is származtak; a fiágból Szombathy

András domonkosrendi perjel (1313), Szombathy Ferencz plebános Gönyön († 1835), másik Szombathy Ferencz plebános Csobánkán († 1871); a női ágból Ranolder János püspök Veszprémben († 1875), Ranolder Károly plebános Beremenden († 1866), Barbay Alajos esperes-plebános Öttevényen (él) és Onczay Géza plebános Német-Kéren (él); a benedekrendből Barbay Kolumbán († 1842), Kovács Willebald († 1855) és Jankó Bódog († 1858); a kegyesrendből Dezsericzky Incze latin történetíró († 1765).

A család *cízmere*: kerek pajzs, rajta kék mezőben jobbra néző, ágaskodó, kettős farkú arany oroszlán, jobb karmával görbe kardot villogtatva; a pajzs fölött sisak öt ágú arany koronával, a koronában könyöklő vaspánczélos jobb kar jobbra vágó görbe kardot villogtatva; a sisakdísz és pajzstakaró jobbról vörös-arany, balról kék-ezüst.

(A családfát lásd a mellékleten.)

(Ezen genealogia a «Turul» 1892. évfolyamának 86–95. lapjairól vett czikk csekély javításokkal bővített külön lenyomatát képezi.)

BECZKÓ RÖVID TÖRTÉNETE.

Beczko vára még a magyarok honfoglalása előtt épült. Privina nyitrai hercegségét 830-ban megalapítván, a Vág folyót tette országa nyugati határává, és ennek keleti oldalán négy várat építtetett Morvaország ellen, melyek közt volt Bludduch (tévelygő szellem) nevű is, magas hegyen, rengeteg erdőség közt, hova még a nyitrai keresztény templom (836) felszentelése után sem hatott el a keresztény szellem a pogány szlávok közé. Így maradt a határfolyó és a várak viszonya Koczel és Szvatopluk nyitrai hercegek uralma alatt is. Ez utóbbi 870-ben ellenszegült nagybátyjának, Raszticz morvai fejedelemnek, ki ellen a Vág melletti várak jól használhatók lettek. Így Szvatopluk Morvaországot elfoglalván, husz év múlva a magyarok ellen használta a Vág melletti várakat, melyeket ezek ugyan bevettek, de a Vág folyót nyugati határu tovább is (950-ig) megtarták.

Bludduch vára magyar kézre kerülván, az kezdetben Blunduch nevet nyert a magyaroktól (mint szabbat-ból lett szombat, golubb-ból galamb), utóbb Blundus, Bolondos és Bolondócz lett annak magyar neve.

A magyar nagyfejedelmek az elfoglalt várakat újra megerősítvén, Bolondócz várát is várispáni székhelylyé tették, és ez így maradt az Árpád-ház fiágának kihalásaig.

Bajor Ottó királysága alatt Csák Máté megalakítván «Mátyus földét», Bolondócz várát is hatalmába keríté, és megtartá azt 1321 márczius 18-án bekövetkezett halálaig.

Fél század mulva Stiboriczi Stibor 1370-ben I. Lajos királynak lengyelországi koronázása alkalmával felajánlván szolgálatait, Magyarországra jött, hol Cujavia kormányzójává lett, és Erzsébet és Mária királyné iránt is hűségét tanusítván, 1386-ban velük együtt fogságot szenvedett. Zsigmond király őt 1388-ban pozsonyi gróffá tette Modor, Vág-Ujhely és Bolondócz adományozásával. Hat év mulva kinevezte őt Trencsénmegye főispánjává, egy évre rá pedig erdélyi vajdává. Stibor végezeit Bolondócz várában tölté és itt is halt meg, de Krakóban temette őt el fia II. Stibor, a ki husz évig élvezte Bolondócz uralma kellemét (1414—34).

Minden történelmi alapot nélkülöznek az ismeretes mondák, melyek szerint a költészeti csapongó képzelet a vár régebbi *Bolondócz* nevéből Stibor udvari bolondjának *Buczkónak* nevére, ennek nevét ismét a várra vitte át, és így keletkezett volna a vár új neve, *Beczkó*.

II. Stibor után ennek leánya Katalin, illetőleg férje, alsólindvai Bánffy Pál nyerte el a beczkói uradalmat 1437-ben, aki azután már a mezőváros kiváltságait is megerősíté 1451-ben. Ezek holtá után fiúk, Bánffy János, lett Beczkó urává, ki nővéreivel Katalin idős Széchy Miklós, Borbála irjabb Széchy Miklós, Dorottya Roz-

gonyi János nejével és Julianna hajadonna osztá meg a jövödelmet.

Utánuk Bánffy Kristóf következett az uradalomban, kinek holta után két leánya maradt: Mária rimaszécsi Széchy Miklós és Zsófia rimaszécsi Széchy István neje. Ezek utódai a Bánffy család többi utódaival 1590-ben az uradalmon megosztozván, a család ezentúl hat elágazásban birta Beczkót.

Ekkor már a török mozgalmak mindinkább észak felé törekedvén, sok nemesember menekült a hódoltsági vidékekről Beczkóba, melynek magas vára bástyákkal, mezővárosa pedig hárommas köfállal és sánczokkal volt megerősítve. De 1593-tól kezdve tizenkét éven át minden évben országgyűlés tartatván, Beczkó közelsége Pozsonyhoz politikai tekintetben is vonzotta a nemességet magához.

Midőn a török-tatár sereg 1599-ben Beczkót megtámadta, a hat váruri családon kívül még 11 földesuri és 12 kisbirtokos és armalista család lakott a mezővárosban.

Bocskay István serege 1605-ben kikerülte Beczkót, ámbár a szomszéd várakat, Nyitrát, Nagy-Szombatot, Szakolczát és Trencsént bevette.

A nemes családok száma még a harminczéves háboru idején sem emelkedett tetemesen; mert a török mozgalmak nem jutottak a várhoz közelebb, a politikai viszonyok pedig változatlan állapotban maradtak.

A váruri családok közt 1646-ban állott be nagyobb változás; mert ekkor a Bánffy család fiága kihalván, a nőági rokonok nagyobb számban léptek föl az örökség iránt. Az osztály két

év mulva királyi megerősítéssel olykép intéztetett el, hogy a várföld egész uradalmában adományos örökséget nyertek: gr. Nádasdy Ferencz, homonnai Drugeth György, Szunyogh Gáspár, Horeczky Gábor, Pongrácz János és Dániel, homonnai Drugeth Katalin és Borbála, Esterházy Orsolya, homonnai Drugeth Erzsébet, Pongrácz Borbála és Erzsébet, Ratkay Márton és Orehoczky Katalin birtokosok. Ezekhez csatlakoztak még újabb rokoni viszonyban: Erdődy, Forgách, Révay, Mednyánszky, Justh, Melsiczky, Bachó, Morvay, Dubniczky és Berény családok.

Feltűnő a harminczéves háború után a magyar családnevek elszlávosítása: Boróczyból lett Borovszky, Feketéből Cserna, Dubniczayból Dubniczký, Szulóyból Szulyovszky, Turóczyból Turánszky, Vránayból Wrana stb.

A nemes családok száma már folyton emelkedett Beczkón: 1650-ben 37, 1658-ban 42, 1660-ban 46, 1666-ban 48, 1670-ben 40, 1688-ban 50, 1690-ben 101, 1696-ban 60, 1697-ben 54, 98-ban 58, 99-ben 59. Különösen Bécs és Budavár visszavétele után emelkedett a beczkói nemesek száma tetemesen; de a török kiűzése után felszabadulván a hódoltsági falvak, 1690-ben felállítatván a neoacquistica comissio, a nemesség iparkodott ősi birtokait visszafoglalni és Beczkót elhagyni.

Ekkor kezdette Beczkó a béke áldásait élvezni. Haskó, nyitrai püspök, 1691-ben zárdát alapított és abba a ferenczrendi barátokat telepíté a régi plebania mellé. Ennek anyakönyveit 1678-ban kezdték vezetni; de II. Rákóczy Ferencz mozgalmai között abbahagyták. Midőn

1703 decz. 4-én Nagy-Szombat Rákóczy vezérének Károlynak feladta magát, sokan el is menekültek Beczkóból. Egy év múlva ifj. Nádasdy Ferencz üldözte Rákóczy seregét, Pálffy pedig vissza is vette Nagy-Szombatot 1704 május 8-án; de a nagyszombati csata decz. 26-án Rákóczy és Heister között a szabadságharcz folytatását még élénkebbé tette. A következő év aug. 16-án Bercsényi Nagy-Szombatba érkezett, ahol két hónap múlva békeértekezlet is tartatott, mely nyolcz havi egyezkedés után is eredménytelenül oszlott szét. Csak Rákóczy trencsényi csatavesztése 1708 aug. 3-án fordította meg a kilátásokat. Ezután a beczkói menekülők visszatértek mezővárosukba és a plebania anyakönyv-vezetésének folytatása újra megindult. A nemesek összeírását 1709-ben tartották, midőn 36 földesuri és 11 curialis nemes családfőt vettek jegyzékbe; ezek száma emelkedett 1721-ig.

Nagy szerencsétlenség érte Beczkót 1729-ben, midőn a mezővárosban oly erős tűz támadt, hogy annak szikrái a vár házait is felgyújtották. Ott minden összeégett és ezzel a vár teljesen elpusztulván, rommá alakult át. Az 1730-ban megejtett nemesi összeírás már csak 37 földesurat és 8 curialistát talált Beczkón, mely szám később folyvást alábbszállt. Az 1751, 65. és 68-ról szóló jegyzékekben a volt curialisták is a földesurakhoz számíttattak, birtoktalan nemesekről nem is tétetik említés többé.

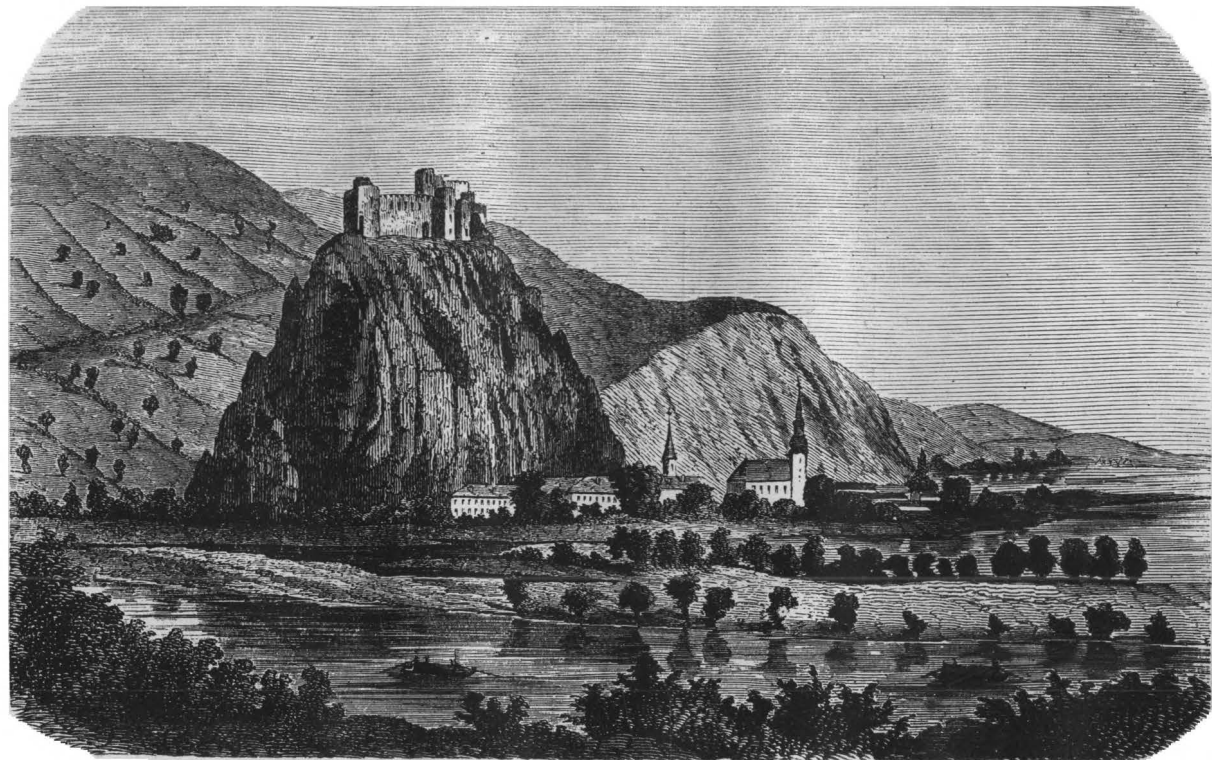
A trencsénmegyei levéltárban meglevő nemesi összeírásokban 1598-tól 1768-ig összesen százötven beczkói nemes család neve találtatik bejegyezve; az egyes családokban megnevezett

családfők száma négyszáz husz. Ennyi nemzedéket képes tehát a genealogus a beczkói nemesek összeírásaiból kinyomozni és dolgozataihoz felhasználni a XVII. és XVIII. századra vonatkozólag.

A szabadságharcz utáni években Beczkón a következő földbirtokosokat említi Fényes Elek (1858): Bobók Gusztáv 140, Dubniczky örökösök 155, Farkas Ignác 112, Farkas Szidonia 160, gr. Hardegg Ferencz 318, b. Mednyánszky József 136, Ordódy Flóris 215, Simonyi Lőrincz örökösök 174, a beczkói közbirtokosság 536 kataszteri holddal. Ott laktak báró Pongrácz Zsigmond és Jozefa is, de birtokuk Kalniczon.

A legújabb «Helységnévtár» szerint Beczkó határának területe 5171 kataszteri holdat foglal magában 219 házzal, 1536 lakossal, kik közül 1322 tót, 169 német, 28 magyar, vallás szerint 883 r. katolikus, 468 ágostai evangélikus, 185 zsidó. Van r. katolikus, evangélikus és zsidó egyháza, postahivatala takaréktárral.

(Beczkó képét két példányban adjuk, az első északról, a második délről tekintve).

A BECZKÓI NEMESÉK JEGYZÉKE.

1598—1768.

- Ambró* Pál özvegye 1715, 20. János 1730.
Antrássy Miklós 1690, 96, 97, 98, 99, 1709, 10, 13, 14, 15, 20, 30.
Bachó Sándor, János, József 1765, 68.
Balassa Bálint 1666, 70.
Baranyay János 1646, 50, 58, 60, 66, 70.
Baross Miklós 1713, 14. özvegye 20.
Bársony Imanuel 1598, János özvegye és Zsigmond 1620, 25. Zsigmond. 30, 40, 50. Ádám és András 58, 59, 60.
Beniczky Mihály 1710, 13, 14, 30.
Berény Ferencz 1688, 90, 96. Ádám 1709, 10, 13, 15.
Bogády Ferencz, András 1630. Andr. özvegye, István 46, 50, 58. István 60.
Boróczy Ádám 1688, 96. Borovszky László 1713, 14, 20.
Bossány Gábor 1709, 10, 13, 14, 15. László özvegye 20.
Cselkó Miklós 1751. *Cserna* l. Fekete.
Czimbery özv. 1751.
Cziráký Alajos 1688. Mózes 90. Özvegye 97, 98, 99.
Czizovszky Vilmos 1666, 70.
Decsy István 1658, 60, 66, 70, 88, 90, 96, 97, 99. János

- 1710, 13, 14, 15, 20, 30. György 51. János és István 1765, 68.
- Dingha* Ádám h. n. fiával 1765.
- Dióssy* Mihály 1751, 65.
- Doboly* István 1650.
- Dobrusovszky* Venczel 1598.
- Dubniczay* Mátyás 165. Dubniczky András és Mátyás 1690 : Dubniczky András és István 96, 97, 98, 99. István örökösei 1709, András és Mihály 10, 13, 14. András 15, 20, 30.
- Erdődy* gr. Kristof 1696, 97, 98, 99 ; örökösei 1709, 10, 13, 15, 20.
- Esterházy* Dániel 1646, 50, 58. Zsigmond és Imre 1659, 60, 66, 70. Zsigm., Imre és Gáspár 88, 99. Zsigm. özvegye és Gáspár 96, 97. Dani, Gáspár és Péter 98, 99, 1709, 10. Cserházy Gáspár és Péter 1713, 15, 20.
- Falussy* Miklós 1598, 1620, 25, 30, 46, 50, 58.
- Fekete* Jakab 1620, 25, 30, örökösei 46. Cserna Gáspár özvegye 1688, 90.
- Festetics* Pál 1697, 98, 99, 1709, 10.
- Fóris* Gáspár 1598.
- Géczy* György 1688. Ferencz árvái és György 1690. 96, 97, 98, 99. György 1709, 10, 13, 14, 15, 20, 30.
- Geller* Mihály 1690. Erzsébet 1696, 97. Gelló János 1709, 10, özvegye 13, 14, 20.
- Geréczy*né özvegy 1713, 15, 20.
- Gombár* András 1709, 10.
- Györkes* Miklós 1620, 25, 30, 46, 50, özvegye 58. Miklós özvegye és János 1660.
- Gullich* Menyhért 1713. Mátyás özvegye 14, 20, 30.
- Ghyllány* báró János 1715, 20.
- Grassalkovics* János és István 1688.
- Hazay*né özvegy 1715, 20.
- Heliades* József 1666, 70, 88, 90.

- Hiczoldy* urnő 1709.
Horeniczky György 1697, 98, 99.
Horny András 1598.
Horváth Ádám 1620, 25, 30, 58. István 60. János özvegye 1690, 96, 97, 98, 99.
Hrabovszky László 1713, 14.
Huszár Márton 1688. Márton, János és Zsuzsa 1690. Márton özvegye 1696, 97. János özvegye 1698, 99. Imre özvegye 1709, 10, 13, 14.
Illavay János 1658, 60.
Izbéghy István 1688.
Jaross János 1660. János és Márton 69, 70. István, Mihály, György, András özvegye, Simon özvegye 1688. István, Mihály és János 1690. István özvegye, Mihály özvegye, János 1696, 97. István özvegye, Márton, János 1699. Márton és János 1710, 13, 14, 15, 20, 30. János 51, 65, 68.
Justh András 1646, 50, 58, 59, 60. Özvegye 66, 70. Örökösei 88, 90, 96, 97, 98, 99. Ferencz özvegye 1709, 10, 14, 20. Örökösei 1730.
Jakusics Katalin (Szunyogh Gáspár neje) 1688, 90, 96, 97, 98, 99, 1713.
Kajtár György 1660, 66, 70. János özvegye 88, 90, 96, 97.
Kakony Mátyás 1720, 30.
Kardoss Miklós 1598, 1620. Özvegye 25, 30, 46.
Kenessy István 1696, 97, 98, 99.
Kis-Sztankóczy András 1660, 66, 70.
Komócsay János 1690.
Kondy István 1713, 14. Kondé Istv. 1720, 30.
Kovács János 1650, 58, 60, 66, 70.
Kvacsala András 1715, 20. Özvegye 1732.
Lassay János 1650, 58, 60. István 66, 70. János özvegye és István 88, 90. György 1709, 10, 13, 14, 15, 20.

- Köszeghy* Márton 1598, 1620, 25, 30, özvegye 46. János 50, 58, 60, 66, 70. László 90. István 96, 97, 98, 99. 1709, 10, 14, 15, 20, özvegye 1730.
- Kotecsány* Mihály 1730.
- Kubiny* István 1620, 25. Farkas özvegye 1696, 97. Gáspár 1720, 30.
- Kun* János 1598, 1620, özvegye 1625, 30, 46. György 50, 58, 60, 66, 70.
- Labsánszky* János 1690, 96, 97, 98, 99, 1709, 10, 13, 14, 15. Tamás 1720, 30.
- Landich* örökösök 1730.
- Lőrinczfy* István és fia János 1765.
- Luzsinszky* Anna örökösei 1730.
- Macsar* István, Mihály, János 1751, 65, 68.
- Majthény* Ferencz 1688, 90, 96, özvegye 97, 98, 99. György 1715, 20.
- Maloveczky* János 1598.
- Máriássy* János 1646, 50, 58.
- Marczibány* György 1709, 10, 13, 14, 20, özvegye 1730.
- Markus* János 1690, 96. *Markó* másképp Gombár István özvegyének Szombathy Annának árvái 1696.
- Markó* István 1697. János 98, 99. István árvái 1709, 10. János 1714, 15, 20, 30, 32.
- Markovics* György 1698, 99.
- Markovszky* János 1688, 99, 1710.
- Matyasovszky* Menyhért özvegye 1658. Örökösei 1659, 60.
- Mednyánszky* Miklós özvegye 1620, 25. Jónás 1630, 46, 50. Jónás, István, György 58, 60. Gáspár 1690. István özvegye, Gáspár, János 1696, 97. Előbbiek és Sára 1698, 99. István és Gáspár örökösei és János 1709, 10, 14, 15, János, György, István, Miklós 1720. István örökösei, János özvegye, Miklós, Antal 1730.
- Mérey* Zsigmond 1688.
- Mikonény* Jánosné 1709, 10. János 13, 14, 20, 30.

- Morvay* Ferencz 1751. János 1765, 68.
Nádasdy Ferencz 1646, 50, 58, gróf 60, 66, 70.
Nagyváthy Pál 1646.
Nyáry báró Zsigmond 1715.
Necsovics Miklós özvegye 1688, 90, 96. György 1699
Nevedy Bálint 1598, 1620, 25. András 1630. István 1646.
 Pál 1658, 60, 66, 70, 88. Gáspár és György 1690, 96.
 György 97, 98, 99, örökösei 1709, 10, 13, 14. Bálint
 1720. 30. Gábor 1765, 68.
Novotha István 1699, 1709, 10, 13, 14, 20.
Ordódy Sándor özvegye 1646, árvái 50. Ferencz 1658.
Orechóczy Gáspár 1659, 60, 66, 70. István 1688, 90.
Orlay András 1659, 60, 66, 70. Borbála, Serény András
 neje 1688, Serény András özvegye 1690.
Ottlik Ferencz 1650. Miklós 1658, 60.
Palásthy Ferencz 1688.
Pantalion József 1646, 50, 58, 60, 66, 70.
Pesthy András 1713, 14. József 1715.
Pettkő Miklós 1715. Dávid 1720.
Pikulay István 1598.
Pongrácz János 1646, és Dani 50, 58, 59. János özvegye
 és Dani 1660, 66. Dani, Ferencz, István 1670. Ferencz
 1688, 90, 96. Család 1709, 10, 14, 15. József báró 30.
Pozsgay György 1598.
Podhrágyay János 1710. András 1713. János és András
 1714, 15. András 1720, 30.
Rácsay Miklós 1598, 1620, 25, 30, özvegye 1646, 50.
 Andor 1666, 70, 88, 90, 96, 97, 98. Andor özvegye
 1699. Mária 1710, 13, 14.
Radszky Miklós 1690, 96, 97, 98, 99.
Rakolubszky János 1598. 1620, 25, 30. Dániel, István,
 Imre 1646, Ádám 1650. Miklós és Imre 1658. 60.
Ratkay Péter 1598. Család 1646, 50, 58.
Raymannus Pál 1646, özvegye 50, árvái 58. István 1660.

- István és György 1666, 70. Mátyás, György, Imre 1688, 90. Pál 1696. Mátyás 1697. György és Pál 1698, 99. György özvegye és Pál 1709, 10, 13. György és Máté özvegye 1714, 15. Pál özvegye, Péter, László 1720 lf. Pál 1730.
- Razga Márton* 1690, özvegye 96, 97.
- Rederis János* 1598.
- Rédey József* 1765.
- Redéky Mihály* 1765, 68.
- Reksza Imre* 1751.
- Révay báró László* 1646, 50, 58, 60, 66, 70. Elek és Zsigmond 1688, 90. Zsigmond özvegye 1696. Elek örökösei 1698, 99, 1709. Zsigmond örökösei 1710, 15. János báró 1720.
- Roszinszky János és István* 1658, 60. István 1666 70. András és István 1688, 90. András 1696. János Szombathy György örököseivel 1695 után.
- Rudnay István* 1690, 96, 97, 98, 99, 1709, 10, 14.
- Sándor Gáspár* 1690, 96, 97, 98, 99, 1709, 10, 13, 14, báró 1720.
- Szadeczky Miklós* 1690, 96, 97, 98, 99, 1709, 10, 13, 14, özvegye 1720, 30.
- Száky András* 1732.
- Szalay Imre és Tamás* 1620, 25, 30.
- Serény gróf András Orlay Borbálával* 1688, özvegye 90.
- Szemeney János* 1598, 1620, 25, 30.
- Szentmiklós István* 1690, 96, 97, 98, 99.
- Szerdahely János és Géczy Borbála* 1688.
- Simonfy Ferencz* 1598, özvegye 1646. János 1658, 60, 66, 70, árvái 88, 90, 96, 97, 98, 99.
- Sircsics István* 1690, 96, 97, 98, 99, özvegye 1709, 10. Gáspár 1713. 14. István és János 5 fiával 1765, 68.
- Szilágy László* 1765, 68.
- Szily István* 1720.
- Sziparúdesz Tamás* 1730.
- Szithorszky János* 1698, 99.

- Szokolóczy* György 1646, 50, 58, 60, 66, 70. Özvegye, István, György 1688. János 1690, 96. János, György 1697, 98, 99, 1709. János 1710. György 1714.
- Szombathy* György 1598, árvái 1620, 25, 30. János 1658, (Buchet) 1659, 60. II. János 1666, 70, 88. (Hegykő) 1690. III. János 1696, 97, 98, 99, 1709, 10, 13, 14, 15. János özvegye Dezsericzky Katalin 1720. II. György 1730, 51. 65, 68. György első neje Száky Judit † 1748. Özvegye Sztanyó Éva † 1795. Szombathy József (György fia) Becskón 1768 bejegyezve. Komárommegyében mint trencsénmegyei birtokos 1763.
- Sujánszky* András 1710, 13, 14, 20, 30, özvegye 1751, 65, 68.
- Szulóy* Bódog 1646. János özvegye 1650. Szulyovszky János 1688.
- Szunyogh* Gáspár 1646, 50, 58, 59, 60, özvegye 1688, 90, 96, 97, 98, 99. 1709, 10.
- Svaszny* Gáspár 1746, 50. Boldizsár 1688.
- Tarnóczy* András 1646, özvegye 1650. András 1658, 60. Andr. és István 1666, 70. István 1688, 90, 96, 97, 98, 99, özvegye 1709, 10, 13, 14, 15.
- Tökölly* Miklós 1666, 70, 88, 90, 96, 97, 1713, 15, 20.
- Török* István 1659, 66, 70, 88.
- Trungely* árvák 1709, 10, 13, 14, 20, 30.
- Turóczy* György 1598, 1620, 25, 30. Turánszky Péter 1646, özvegye 58, 60. János 1666, 70.
- Ujfalussy* László 1697. Mátyás 1709, 10, 15.
- Ujhely* János 1660. Miklós 1666, Mihály árvái 1670. György 1698, 99, 1710, 13, 14, 15, 20, 30. János 1751.
- Ujlaky* Mihály 1658, 60, árvái 1666, 70. Istv. 88, 90.
- Urbanovszky* Imre 1658, 60, 66, 70, özvegye 88.
- Ürmény* János 1598.
- Várady* István 1709, 10, 13, 14, 15, 20, 30.
- Vilcziczky* István 1598. Pál özvegye, István árvái 1620, 25, 30.

Villásy Mihály 1650.

Vinárszky úrnő 1730.

Vincziczky Fülöp 1598.

Vránay György 1690, 96, 97, 98, 99. *Vrana György*
özvegye 1710, 20.

Vrazda János 1690. *Ádám özvegye* 1690. *János örökösei*
1690, 97.

Zhanovszky Imre 1658, 60.

Zmeskál Éva 1690, 96.

Zongor Mihály 1630, özvegye 1646.

Zsigray József 1713.

A BECZKÓI SZOMBATHY CSALÁD OKIRATAI.

(A genealogia szövege alatt felhozottakon kívül.)

I. 1695. Legrégibb keresztlevél Beczkóról.

Infrascriptus vigore præsentium fidem facio indu-
biam et adtestor in Libro Baptisatorum Parochialis
Ecclesiæ oppidi Beczkó ad Sanctum Stephanum Regem
Hungariæ in Diœcesi Nitriensi Comitatu Trenchiniensi
Tom. I. Pag. 110. hæcce formalia de verbo ad ver-
bum reperiri: Numerus currens 70. Anno 1695. i. e.
millesimo sexcentesimo nonagesimo quinto, die 29.
Septembris. Baptisati nomen *Georgius*, masculinus,
legitimus. Nomen Parentum *Joannes Szombathy* et
Catharina Descheryczky (recte Dezsericzky). Locus
Domicilii Beczkó. Patrini Dominus Nicolaus Sza-
laczky cum Dorothea Nevedy consorte sua. Baptisans
Parochus. — Super cujusmodi Baptismo ac Inscrip-
tione præsentis Syngraphe propria et Sigillo Eccle-
siæ munitas sub fide Officii parochialis testes dabam
Literas. Signatum Beczkovii die 25. Aprilis 1892.
(L. S.) P. Emmanuel Hunka mp. Ord. S. P. Fran-
cisci gvard. Conv. qua interim. administrator pa-
rochiæ.

2. 1763. Szombathy József ácsi lakos Komárom vármegye gyűlésén bizonyítja trencsénmegyei birtokos nemesi állapotát.

Anno 1763. die vero 26. mensis Octobris in possessione Bagota, Inclyti Comtiatui Comaromiensi adjacente et habita, Præsides Spectabili ac Perillustri Domino Petro Ordody de eadem, Sacræ Cæsareo Regiæque Majestatis Consiliario atque ordinario Vice-Comite celebrata fuit prælibati Inclyti Comitatus particularis Congregatio. Cujus occasione

1797. Legebantur stb.

1863. Ita et Josepho Szombathy Incolæ Ácsiensi Nobilitarem in Comitatu Trenchiniensi possessionatum Statum suum remonstranti taxa florenorum 4, denariorum 50 relaxatur. — — stb.

Ezen kivonat a t. Komárom Vármegye VI. számú ugyanezen t. Vmegye levéltárában őrzött Gyűlési Jegyzőkönyveket magában foglaló kötetének 597-ik lapján 1863. folyó szám alatt olvasható eredetijével egybe olvastatván, azzal mindenkben megegyezőleg általam kiadatott Komáromban 1892. évi május hó 26-án. Miskey Géza mk. t. Komárom Vmegye levéltárnoka és tb. főjegyzője. (P. h.)

3. 1764. Szombathy József nemesi bizonydóglevele.

(Magyar fordítása olvasható a genealogiában.)

Nos Universitas Prælatorum Baronum Magnatum et Nobilium Comitatus Trenchiniensis damus pro memoria, quod cum Nos Sabbatho proximo ante Dominicam Septuagesimæ in Diem 18-um Mensis Februarii Anni currentis infrascripti 1764 incidente in Libera ac Regia Civitate Trenchiensi, Loco alias celebrationis Generalium Congregationum & Sediarum Nostrarum ab olim destinato, pro pertractandis quibusdam Arduis et Publicis Comitatum huncce

Nostrum summe tangentibus et concernentibus Negotiis in Generali Congregatione Nostra in Diem superscriptum eorum legitime præfixa et publicata cum Egregio Ladislao Kőszeghi de Mossocz Substituto Vice Comite, Judlium item et Jurassoribus Nostris simul constituti fuisset, & consedissemus; Eotum Egregius *Georgius Szombathy* in Oppido *Beczko* Comitatus huic ingremiato residens, coram Nobis personaliter constitutus institit super eo: quod si quidem *Filius suus Josephus Szombathy* volens ultteriores fortunas prosequi e gremio Comitatus hujus ad Inclytum Comitatum Comaromiensem, signanter autem Possessionem *Vacsy* (V Ácsy = Ács-on) sic dictam semet transtulisset, inibique mansionem suam fixisset, ut non tantum hic, sed et præfati I. Comitatus Comaromiensis Statibus & Ordinibus ejusdem filii sui Nobilitaris Prærogativa palam fiat, quatenus super vera et indubia ejusdem Nobilitate, *velut ex Nobili Familia Szombathy* in hoc Comitatu *ab olim in Oppido Beczko residente* legitime condescendenti Litteras Testimoniales sub authentico Comitatus Nostri Sigillo extrodare et impertiri vellemus; Cum autem justa petenti non esset denegandus assensus, hinc quemadmodum certum esset *Instantem Georgium Szombathy actu in Oppido Beczko residentem* veræ & indubiæ Nobilitatis prærogativa gavisum semper *in Antenatis quoque* suis fuisse, actuque gaudere, testantibus id ipsum tam *antiquioribus Comitatus Nostri Regestris & Protocolis*, quam et *novissima Anni 1754 Nobilium Conscriptione*, cui Idem Instans Georgius actu vivens insertus est, ita clarum evaderet filium quoque suum *Josephum Szombathy* ad I. Comitatum Comaromiensem semet transferentem pari Nobilitatis prærogativa gaudere. Super cujus indubia Nobilitate hasce Litteras Testimoniales Authentico Comitatus Nostri Sigillo roboratas extrodandas esse duximus et concedendas. Datum ex Generali Congregatione Nostra Die 19-a Februarii Anno Superscripto 1764 *Trenchinii* continuative celēbrata. (L. S.) Christopho-

rus Ordódy antelati Incltyi Comitatus Ordinarius Vice Comes mp. Josephus Miticzky Substitutus Judlium mp. Josephus Birovszky Judlium mp. Stephanus Bacho Judlium mp. Caspar Baros Vice Judlium mp. Nicolaus Redéky mp. Jur-Assor. Andreas Kvassay Jur-Assor mp. Joannes Piacsek Jur-Assor mp. Ladislaus Vály Jur-Assor mp. Lectum correctum et extrodatum per Stephanum Ugronovics Juratum Incltyi Comitatus Trenchiniensis Ordinarium Notarium mp.

4. 1765. *Szombathy József és Hliniczky Katalin fiának Szombathy Sándornak keresztlevele Acsról.*

Kivonat az ácsi róm. katolikus plebániabeli megkeresztelték anyakönyvéből. Éve, hava és napja a keresztelésnek. 1765. Annus millesimus octingentesimus sesagesimus quintus, mensis November, dies 13. A megkereszteltnek neve *Alexander*, férfi, törvényes. Szülők neve *Josephus Szombathy* et Catharina Nyinyiczky recte Hliniczky, catholici. Lakhely Ács. Keresztszülők neve Michael Semsei et Susanna Horváth. Keresztelő Parochus. Hogy e kivonat a főnebbi anyakönyvvél szóról szóra megegyez, bizonyítom. Kelt Ácson, 1892. május 29-én. Cser Vendel mk. plebános. (P. h.)

5. 1773. *Szombathy György halotti levele Beczkőről.*

Infrascriptus vigore præsentium fidem facio indubiam et adtestor in Libro Defunctorum Parochiæ oppidi Beczkó ad S. Stephanum Reg. Hung. in Dicecesi Nitriensi, Comitatu Trenchiniensi Tom. II. Pag. 118. haecce formalia de verbo ad verbum reperiri: Nr. curr. 81. Anno 1773. i. e. millesimo septingentesimo segtuagesimo tertio, die — Julii. Nomen et conditio defuncti Dominus *Georgius Szombathy* vir nobilis. Locus habitationis Beczkó, masculinus. Omnibus sacramentis provisus. Locus et dies sepulturæ

Beczkó 4. Julii. Nomen sepelientis Parochus. — Super cujusmodi Defuncto ac Inscriptiōe præsentes Syngraphe propria et Ecclesiæ sigillo munitas sub fide Officii parochialis testes dabam literas. Signatum Beczkovii, die 25. Aprilis 1892. P. Emmanuel Hunka mp. Ord. S. P. Francisci guard. Conv. qua interim. administrator parochiæ. (L. S.)

6. 1792. *Hliniczky Katalin halottlevele Ácsról.*

Kivonat az ácsi róm. katolikus plebániabeli halottak anyakönyvéből (II. k.) 1792. Annus millesimus septingentesimus nonagesimus secundus, mensis October, dies 20. A megholtak és házastársának neve Catharina Hliniczky Nob. Josephi Szombathy uxor, catholica. A megholtak lakhelye Ács, nő, 62 éves. Betegsége Phtysis. Részesült-e a haldoklók szentségeiben Provisa. Sepulta ritu Ecclesiæ. Hogy e kivonat stb.

7. 1792. és 1796. *Közös sírkő felirata az ácsi temetőben.*

(Balról): Nes és Ntes Szombathy József Ur Anno 1796. die 20. Augusti. (Jobbról): Nes és Ntes Hliniczky Katalin Anno 1792. die 19. Octobr.

8. 1792. *Szombathy Sándor házasságlevele Ácsról.*

Kivonat az ácsi róm. katolikus plebániabeli házassultak anyakönyvéből (II. k. 8. lap). 1792. Annus millesimus septingentesimus nonagesimus secundus, mensis Februarius, dies 19. Copulati Nobilis *Alexander Szombathy* cum Nobili *Anna Jankó*. Lakhely In facie Ecclesiæ Ács. Cælibes. Tanuk Stephanus Szombathy, Paulus Schnell, Michael Semsei. Esküdtető Proprius Parochus. Hogy e kivonat a főbbi anyakönyvvél stb.

9. 1796. Szombathy Ferencz keresztlevele.

Kivonat az ácsi róm. katolikus plebániabeli megkeresztelték anyakönyvéből (II. k. 50. lap). Éve, hava és napja a keresztelésnek 1796. Annus millesimus septingentesimus nonagesimus sextus, mensis Martius, dies 21. A megkereszteltnek neve *Franciscus*, férfi, törvényes. Szülők *Alexander Szombathy* et *Anna Jankó*. Keresztszülők *Franciscus Tansics*, *Ursula Landes*. Keresztelő *Parochus*. Hogy e kivonat stb.

10. 1809. Enyedi Jankó Mihály végrendeletéből.

Másodszor. Isten kegyelméből szerzett javainkból többeket is részesíteni és a tanuló ifjuságnak iparkodást az előmenetelre, az által jó hazafiakat tenni kívánván, rendelek huszezer forintot örökös kapitálist. Ezen huszezer forint kapitálisnak 5 percentum számlálандó intereséből öt tanuló ifjunak, kinek-kinek esztendőnként kétszáz forintok angaria szerint adasának ; ezen 20.000 frt. kapitálist pedig bizom különösen a tekintetes nemes Pozsony vármegyének gondviselése alá, minden akármiféle felebbvaló hatalom beavatkozásán kívül, úgy hogy egyedül maga a nevezett tekintetes vármegye a nevezett kapitálist intabulatio mellett bátorságos helyre interesre adja és interesét beszedhesse, és az öt tanuló ifjunak egynek-egynek a 200 forintokat kifizesse, a környüállás úgy hozván, a kapitálist accessoriummal együtt visszavehesse és ismét más helyre adhassa ; továbbá valamint hogy az irt 20.000 frt kapitális pénznek gondviselését és annak interesének manipulatióját egyedül a tek. Pozsony vármegyére biztam, úgy azon oskolabeli stipendiumban részesülandó öt tanuló ifjunak kinevezését is mindenféle hatalom beteljesítésén kívül rá bizom e következő conditiók megtartása alatt : tudniillik hogy ezen stipendiumban részesülni kívánó

öt tanuló ifjuságból olyanok választassanak, kik jó keresztény jámbor erkölcsűek és eminentialis első classisbeliek legyenek, — amelyeknek kifizetése kezdődjék a második iskolától az úgynevezett principiumtól, a midőn már vége levén az első iskolának, és a stipendium szedése, ha a jelentett qualitásokban megmaradnak, tartson egész addig, valámig a világi iskolákat egészen el nem végzik.

Mindenekelőtt azonban a jelentett beneficiumban részesíteni akarom a magam vér szerint való tulajdon atyámfiaiak maradékát, tudniillik nemes Jankó Katalin testvérhugom *Prileczky* István hitvesétől származott, néhai nemes Jankó Erzsébet néhai nemes *Sztríha* István hitvese, néhai nemes Jankó Julianna néhai *Remai* József hitvesének maradékát.

Ugyszintén kedves hitves társam néhai nemes *Jankó Katalin* asszonynak testvér bátyjaitól néhai nemes *Jankó Ferencz*, néhai ns *Jankó József* és néhai nemes *Jankó András* fiúágon levő gyermekeit és azoknak maradékát mindaddig valámig azokból a megírt mód szerint a qualifikált alkalmas öt tanuló ifjak találatni fognak, olyformán, hogyha valaha a két részről álló atyafiak közül ötnél többen alkalmas ifjak számláltatnának, az olyatén esetben azoké legyen az elsőség, kik az iskolabeli classificatio szerint a jobb helyet foglalták. — — —

Még az is ide járul, hogy ha mindazon nem remélt esetre az öt tanuló ifjak számára kirendelt 20.000 frt kapitális vagy annak 5 percentum járandó intereste a főlebb való hatalom által valami akármiféle változás alá vétetnék, és így ezen főlebb kített szándékom a tek. vármegye által, akinek is eféle ájtatos szándékomnak domestica administratióját bízam; nem teljesíttetnék, akkor azonnal szabad legyen a testvér atyámfiai közül akármely ágon leendő maradékinak az irt kapitálist visszavenni és maguk között in stirpes felosztani, legfőképen azon okból, hogy a főlebbvaló hatalomnak administratiója alá ne jusson.

Harmadszor. Amint enyedi, balázsfai, tószigeti por-

tiókat az irt enyedi prædiumhoz tartozókat, melyeket ő Felségétől magamra és magam által testvér öcsém néhai nemes Jankó Józsefre és annak fiúágon levő maradékira, magam úgyis magtalan lévén, felkértem, ugyanaszerint az egész enyedi, balázsfai, tósziget-i jószágomat minden épületeivel és a megnevezett portiókkal együtt hagyom és testálom örökösen néhai nemes Jankó József testvéröcsém fiának nemes *Jankó József* unokaöcsémnek és annak fiúágon leendő maradékának, akikre a jelentett királyi donatió és kire mind kiterjedve vagyon.

Ötödször. Azt is megparancsolom Jankó János heresemnek, hogy a természettől hibás testvérnénjét *Jankó Erzsébetet* holtig mind tisztességes ruházattal, mind eledellel eltartsa.

Hatodszor. Nemes Jankó Katalin testvérhugom *Prileczky* István hitvesének hagyok 3000 ftot. Holta után a szerdahelyi házam szálljon fiára *Prileczky* Istvánra. A «bárány» vendégfogadót hagyom *Prileczky* Józsefnek. *Prileczky* Imrének hagyok 3000 ftot. — *Prileczky* István három leányának Katalin, *Erzsébet* és *Juliannának* hagyok egyenlő osztályra 6000 ftot. — Ugyan a néhai *Prileczky* Jánostól árván maradt *Prileczky* Kádinak 1000 ftot.

Hetedszer. Hagyok nemes *Jankó Máriának* testvérhugomnak 3000 ftot. — Néhai nemes *Jankó Julianna* testvérhugom néhai *Remai* József fiának Jánosnak 2000 ftot. *Remai* Antalnak, aki személyemben mint nemes insurgens szolgált, hagyok 5000 ftot. *Remai* Mihály pasmanita clericusnak hagyok 3000 ftot. *Remai* Ferencznek hagyok 4000 ftot. — Ugyan néhai nemes Jankó Juliannától származott *Remai* Katalin Bajnos János hitvesének hagyok 300 ftot. Ennek az első urától néhai *Uj* Jánostól árván maradt fiának *Uj* Jánosnak hagyok 1500 ftot. Nemes *Petényi* László nejének *Uj* Juliannának hagyok 700 ftot, *Uj* Rozáliának 700 ftot.

Néhai nemes *Jankó Erzsébet* testvérnénemtől származott két fiának *Sztriha* István és Mártonnak

egyenlő osztályra hagyok 3000 ftot. Ezen nemes Sztriha István első feleségétől néhai nemes Sztriha József árvának hagyok 1500 ftot. — Sztriha Antal fiának Antalnak hagyok 1000 ftot. — Ugyan néhai nemes Jankó Erzsébet testvérnéném leányának néhai Farkas András özvegyének Sztriha Juliannának 200 ftot. Néhai Farkas András árvának egyenlő osztályra hagyok 300 ftot.

Nyolczadszor. Megtevéen tulajdon vérszerint való atyámfiak iránt végső rendelkezésemet, már most kedves *hitves társam néhai nemes Jankó Katalin* asszony részéről való atyámfiak iránt e következő intézést teszek :

Ugymint kedves hitvestársam néhai nemes Jankó Katalin asszony testvéröccsétől néhai nemes *Jankó Andrástól* árván maradt *Jankó Jánosnak* hagyok és testálok harminczezer ftot és Győr városában fekvő házamat, oly állománynyal, hogy ha netalán a főlebb említett nemes Jankó Jánosnak halomása történnék, azon 30.000 ft és a győri ház szálljon a nevezett kedves hitvestársam néhai nemes Jankó Katalin asszonynak vérszerinti atyafiaira, tudniillik akik ezen testamentomban foglalva vannak, egyenlő osztályra.

Ugyan kedves hitvestársam néhai nemes Jankó Katalin testvéréjától néhai *Jankó Józseftől* maradt Jankó Pannának hagyok egyezer ötszáz forintot. Ugyanazon néhai nemes Jankó József Boris leányának, aki nálam több esztendőig szolgált, hagyok négyezer forintot.

Ugyan kedves hitvestársam néhai nemes Jankó Katalin testvéréjától néhai nemes *Jankó Ferencztől* árván maradt két fiának Józsefnek és Istvánnak hagyok egyenlő osztályra 4000 ftot. Ugyan kedves hitvestársam néhai nemes Jankó Katalin testvéréjától néhai nemes Jankó Ferencztől maradt három leányának egyenlő osztályra hagyok négyezer ötszáz forintot ($4500 : 3 = 1500$).

Tizenkettedszer. Petényi János pozsonymegyei tiszti fiskálisát sógor uramat nemes Jankó János unoka-

öcsémnek és egyetlen heresémnek Curatorává rendelem.* (Pozsony, 1809. márcz. 6.)

1809. szept. 21. napján jelenlétükben ezen alább irt uraknak nevezetesen tek. Petényi János assessor ur, Jankó Katalin Prileczky Istvámné, Prileczky József, Prileczky Imre, enyedi Jankó János, tisztelendő Remay Mihály ur, Sztriha István és ifjabbik Jankó János ezen belülirt testamentom felolvastatott és publikáltatott. Sign. anno die mense locove supraspecificatis. Nagybudafalvai Vermes Sándor t. n. Pozsony vmegyének főszolgabírája előtt sk. (P. h.) Deák Ferencz ugyanazon t. vármegyének esküdtje előtt. sk. (P. h.)

II. 1812. Az 1773—1847-ig folyt és bevégzetlenül hagyott kir. táblai pörnek első részéből «Komáromy contra C. Szapáry.»

Anno 1812. sub Termino S. Stephani Pro Actore Nob. Sigismundus Prusinszky de Eadem l. Advocatus comparet, ad uberio rem aviticitatis probam producit Fassionales Litteras sub No 18. Patet ex his, quod Catharina Szapáry fuerit reipsa Consors Francisci Radossich. Hujus porro Catharinæ Szapáry filiam fuisse Claram Radossich actionalem fassionem celebrantem, perhibetur sub No 11. Quod vero Catharina Szapáry uxor Francisci Radossich eadem fuerit, quæ sub No 8, quæ eotum Fejérpatakyana cum Nicolao, Petro et

* Ezen végrendeletből leginkább a rokonokra vonatkozó részek közöltettek. Jankó Mihálynak neje Jankó Katalin szintén nemes származása volt. Testvérbátyja Jankó Ferencz három leánya közt volt nemes *Jankó Anna* nemes *Szombathy Sándor* neje. Jankó Mihályné testvéröccse *Jankó András* neje volt *Szombathy Rozália* ns *Szombathy Sándor* testvérnénje, aki férjét 1791 nov. 5-én veszté el, midőn az még csak 43 éves volt. Utóbb ismét férjhez ment Banára Grünwald Jánoshoz.

Juditha Szapáry condivisit, id recognoscitur in Divisionalibus sub No 9., ubi Plenipotentarius Comitissæ Nicolai Szapáry, item Barbara Farkas filia Judithæ Szapáry et Fatens Clara Radossich in portione sua Banaensi divisionem ineuntes provocarunt ad Divisionales sub No 8. productas, et ut exponunt, per eorundem Condividentium Prædecessores celebratas. Unde sequitur Claram Radossich reipsa Condividentem fuisse Szapáryanam et Prædecessorem ejus in Divisionem sub No 8. exhibitam influxisse, hancque necessario fuisse Catharinam subinde Francisco Radossich nuptam, — quare Evicto eo, quod actionales portiones in fatentem Claram Radossich a matre sua Catharina Szapáry sub No 8. eodem per divisionem obtinente devolutæ sint, aviticitate proinde suapte evidente, nexu vero Partis Actoris cum Fatente superius jam ostenso, petit ultro etiam Actoratum stabiliri et Partis Incausam attracti ad docendam actionalis Fassionis rationabilitatem inviari, quo fine submittit.

Anno 1822. die 2-a mensis Maii. Deliberatum est : Nexu sanguinis Partis Actoris cum Fatente Clara Radossich, et Aviticitate Actionalium Bonorum ex Divisionalibus sub Numeris 8., 9., 15. et Instrumentis sub Numeris 14. et 18. clare evictis, Actoratum stabiliri, Partesque de Rationabilitate Actionalium Fassionum agere teneri.

12. 1820. Komárommegye utolsó nemesi összeírásában találhatók:

Ácsos Szombathy János özvegye Torma Éva fia György, Sz. András, Sz. Sándor fia Mihály. Sz. Károly ácsi (nem pesti) notárius unokája György és János, Sz. József kiskoru, Szombathy András hadnagy Colloredo ezrednél (később kapitány), Sz. Ignác hadnagy Radivojevics ezrednél, Sz. László kiskoru. *Dadon* Sz. Ferencz káplán (később pleb. Gönyün). *Pesten*

Sz. Sámuel doctor, *Győrött Kömlödről* Sz. István és Dániel. (Ezen három utolsó nem a beczkói Szombathy családdhoz tartozott.)

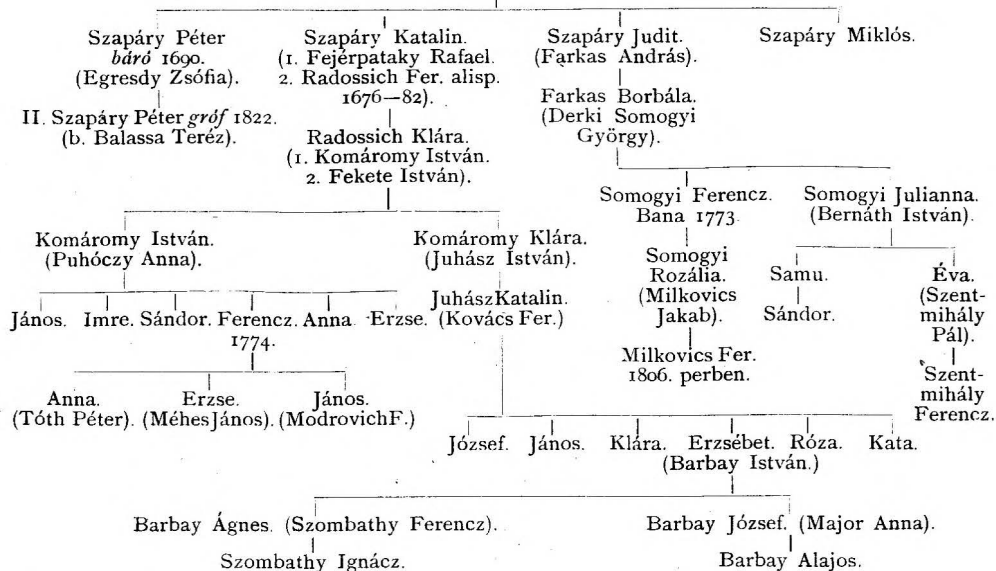
13. 1824. *Az előbbi pör második részéből.*

Anno 1824. die 26. Augusti. — Nomine et in persona Egregii Domini Josephi *Kovács*, qua etiam Joannis, Clarae, *Elisabetae*, Rosaliae et Catharinae omnium pariter Kovács, Fratris quippe et Sororum suarum coram Venerabili Capitulo Jaurinensi legitime constituti Plenipotentiarü, Filii videlicet *Francisci Kovács* ex Consorte hujus *Catharina* filia *Stephani Fuhász* ex *Clara* Komáromy filia *Stephani* olim *Komáromy*, Francisci quippe prioris Actoris Patris Sorore prognati, Egregius Josephus Simonfalvay legitimus Advocatus, indultu Tituli 84-i partis 2-dæ semet in Processum præsentem ingerit, oblataque proportionata expensarum refusione, Ingressionem suam judicialiter stabiliri petit cum generali reservata.

Anno 1831. die 16. Decembris. Deliberatum est: Iis, quæ pro ratione Prohibitæ per Partes Incausam attractorum Processui inducta sunt, fundamenta prioris Sententiæ non evertentibus, Prohibitam rejici; Ingressiones vero Annæ et Elisabethæ *Komáromy* ac *Kovácsianorum* nec per Partem Actoris difficultatas, erga proportionatam expensarum bonificationem *stabiliri*, et Partes priori Sententiæ satisfacere teneri.

(A Szapáry család ezen nőági rokonságát a következő leszármazási tábla világosabban feltünteti.)

Szapáry András
győrmegeye alispánja 1637—43.
(Csáth Anna).

14. 1832—33. Szombathy Ferencz nemességének kihirdetése Székes-Fehérvárott.

(Szombathy Ferencz Komárommegyétől kivett nemesi bizonyáglevelé Szombathy József (1764) trencsénmegyei és Szombathy Sándor (1792) komárommegyei bizonyáglevelére alapítottatott és így végződik):

«Minthogy pedig az igazságos kérést megtagadni nem lehetne, de különben is a fönt említett nemesi bizonyáglevelben a könyörgőnek édes atyja is nemes Szombathy Sándor bent foglaltatnék, egyszersmind pedig említett Sándortól *édesatyjától* való származását a folyamodó, úgyszintén ezen megyéből Tekintetes Fehér Vármegyébe kebelezett Vereb helységbe való átköltözését rendesen elkészített keresztlevéllal és több rendbeli bizonyítványok mellett, meghitelesített tanúvallatásokkal megvalóságosítaná, nemesi szabadságának gyakorlása pedig az előmutatott próbái által bizonyos levén, és végtére Ferencz, József, Károly és Ignác fiaiak tőle lett származása előmutatott szokott mód szerint készített keresztelő kivonatokból nyilvánossá tétetvén, azért az előmutatott Nemesi levélnek lemásoltatását elrendelvén, a könyörgőnek s fent említett fiaiak nevére — Tiszti Ügyészünknek semmi ellenvetése nem lévén — e jelenvaló hiteles pecsétünkkel megerősített Bizonyáglevelünket kiadjuk. Kelt Sz. Kir. Rév-Komárom városában ezer nyolcz száz harminczkettődik csztendei szeptember tizenegyedikén kezdődve tartatott Közgyűlésünkből. (P. h.) Olvasta és kiadta Rozson-Miticzi Ordódy Vincze. T. Komárom Vármegye hites Főjegyzője mk. Assa és Ablancz-Kürti Ghyczy Ráfael T. Komárom Vgye 2. Alispánja mk. Szathmáry Dániel mk. Ugyanazon T. N. Vármegye Főszolgabirája. Idősb Laki Pázmány Zsigmond mk. Ugyanazon T. N. Vmegye Szolgabirája. Farkas Péter mk. T. Komárom Vmegye Esküdtje. Kürthy Pál mk. T. Komárom Vgye Esküdtje.

Bodorfalvai Baranyay Zsigmond mk. Táblabíró. Bóday János mk. Táblabíró. Pulai Pulay Gábor Táblabíró mk. Szemes György mk. Komárom Város Plebánusa és T. N. Komárom Vármegye Táblabírája. Rédli Alajos mk. T. N. Komárom Vmegye Esküdtje.»

(1832.) — «Tekintetes Nemes *Fejér Vármegye-nek* 1833. esztendei Deczember 18-án folytatva tartott Közgyűlése alatt e jelenvaló Nemesi Bizonyosság-levél felolvasás által a Tiszti Ügyész megegyezésével közönségessé tétetvén, az ebben megnevezett Nemes *Szombathy Ferencz* s ennek *Ferencz, József, Károly* és *Ignác* fiai a Megyebeli Nemesek sorában beíratlak. Jegyzé Zlinszky István mk. T. N. Fejér Vármegye 2-ik Aljegyzője.» (Jk. sz. 3497.)

15. 1834. Barbay István ekkor bevégzett följegyzéseiből.

1787. die 12. Februarii copulatus sum cum nobili Elisabetha Kováts in possessione Bana per A. R. D. Adamum Somogyi Administratorem Banaensem.

1806. die 22. Maii öltözött be Gáspár fiam Sz. Benedek szerzetébe Sz.-Mártonban. 1807. 30. Aug. tett professiót. Szerzetes neve lett Columbanus.

1808. 8. Sept. halt meg nemes Kováts Ferencz ipam uram Banán. Nyugodjék békességben. Amen.

1811. 5. Maj. meghalt napamasszony ns Juhász Katalin Banán. Ny. b. A.

1817. 6. Octobr. volt menyegzője Ágnes leányomnak nemes Szombathy Ferenczczel.

1822. Az öreg Marczel József plebános ur mellé Kappel István káplán helyébe jött Szombathy Ferencz, Ágnes leányom férjének unokabátyja, Dadról.

1823. Marczel József plebánosunk meghalálózván, tisztelendő Ujváry Ferencz ur lett szendi plebánossá Gönyűről; Szombathy Ferencz káplánunk ment Gönyűre plebánosnak.

1834. November hónap 15-ik napján meghalálózott hitvesem ns Kovács Erzsébet Szenden, életének

65-ik esztendejében, kivel 46 esztendőt éltem. Adjon neki a teljes sz. Háromság egy istenség örök nyugalmat és dicső feltámadást sz. országában. Amen.

16. 1838. *Barbay Ignác*z bejegyzése.

1838. Szegény édesatyám *Barbay István* kimult ez árnyékvilágból februarius 14-én, életének 74-ik esztendejében. Holt tetemei nyugosznak *Bokodon*. Általam *Barbay Ignác*z fia által tétettek örök nyugalomra.

PÓTLÉK.

A Szombathy család tirnai törzsének két leg-régibb okirata.

(Monumenta Eccl. Strig. I. pag. 382. II. p. 678.)

1250. Stephanus Dei gratia Strigoniensis Archiepiscopus Omnibus præsentes litteras inspecturis salutem in Salutis largitore. Ad universorum notitiam tenore præsentium volumus pervenire: Quod cum *Georgius de Tirna* in iudicio villici cæterorumque iudicum *de eadem Tirna* nobis in triginta et sex marcis argenti debitor remansisset et pluribus sibi terminis ad solutionem assignatis non haberet unde ipsam summam pecuniæ persolveret, et dicti *villicus* et iudices *curiam, domos, agros* et alias possessiones, quas idem *Georgius* habuit *in Tirna*, pro antedicto debito nobis instituissent, nos easdem *Curiam, domos, agros* et alias possessiones, pleno jure, sicut nobis fuerant institutæ, Divinæ intuitu pietatis et ob remedium animæ patris nostri, qui in ecclesiæ beati *Adalberti* atrio requiescit, Capitulo Strigoniensi contulimus

perpetuo pessidendas. Et ut hæc collatio perpetuæ firmitatis robur obtineat, præsentem paginam concessimus Capitulo supra dicto sigilli nostri munimine roboratam. Datum anno Domini M^o.CC^o. quinquagesimo.

1313. Georgius plebanus de *Tirna*, frater Rolandus Guardianus et fratres Conventus ordinis fratrum Minorum, frater *Andreas de Eadem* et frater *Petrus de Pochaka Priores* de ordine fratrum *praedicatorum*, Yensilinus Judex, Ypolitus parvus, et Herbordus, iurati ejusdem loci, omnibus, quibus præsentibus ostenduntur, salutem in domino sempiternam. Noveritis, quod nos ad petitionem et instantiam venerabilis patris domini *Th(omæ)*, dei gratia sanctæ *Strigoniensis ecclesiae Archiepiscopi* ejusque loci comitis perpetui testamentum nobilis et magnifici viri magistri Egidii filii Gregorii de Monoszló apperiri fecimus et perligi, cui etiam tertamento plures ex nobis, prout inferius exprimitur, interfuerunt et mediatores exstiterunt, cujus tenor talis eat: (— — —) Nos etiam ad petitionem ejusdem domini *Archiepiscopi* sigilla nostra præsentibus duximus apponenda. Datum et actum in *Tirna* in Dominica Reminiscere, anno domini M^o.CCC^o. tredecimo.

TARTALOM.

	Lap
A tirnai és beczkói Szombathy család.	
Előszó	3
A tirnai törzs	6
A nagyszombati ág	14
A beczkói ág	19
A család <i>czímerrajza</i>	28
A család leszármazási <i>táblája</i> (melléklet).	
Beczkó rövid története.	
Beczkó <i>tájképe</i> északról nézve	30
Beczkó <i>tájképe</i> délről nézve	37
A beczkói nemesek jegyzéke.	
Az 1598—1768. nemesi összeírásokban foglalt családok és nemzedékfők évszámaikkal	38
A beczkói Szombathy család okiratai.	
Szombathy I. György, I., II. és III. János (a beczkói nemesek jegyzékében)	44
III. János és fia II. György Beczkón (1. 5.)	46
Szombathy József Acson (2. 3. 4. 6. 7.)	47
Szombathy Sándor (8. 9. 12.)	50
A Jankó nőági rokonság (10.)	51
A Szapáry, Radossich, Komáromy, Juhász, Kovács, Barbay, Szombathy nőág (11. 12. 13. 15. 16.)	55
Ezen nőági rokonság leszármazási <i>táblája</i>	58
Szombathy Ferencz (9. 14.)	59
Szombathy Ferencz, József, Károly és Ignác	60
Pótlék	61
Tartalom	63
Értesítés	64

ÉRTESÍTÉS.

A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság 1892. febr. 11-én tartott ülésén felolvasott és utóbb a «Turul» szaklapban megjelent «Szombathy család» genealogiáját azért bocsátom külön lenyomatban a közönség elé, hogy azt Beczko rövid történetével, a beczkói nemesek jegyzékével és a Szombathy család ide vonatkozó okirataival kibővíthessem, mit a Turul hasábjain nem tehettem volna. Így a munka a család tagjain kívül másokat is érdekelhet és nagyobb körben is használható olvasmánygyá válhat.

Ez alkalommal azon tanácsot adom a család közelebbi és távolabbi rokonainak, hogy a jelen nyomtatványt toldják meg néhány ív irópapírral, és azt erős vászonba vagy bőrbe köttetvén, írják belé saját családjuk változatait (a születést, házasságot, halálozást) és a nevezetes eseményeket. Így száz vagy több száz év múlva is könnyebb lesz a család genealogiáját összeállítani, mint nekem, aki éveken át fáradoztam az adatok összegyűjtésével.

Dr. Szombathy Ignác,

(Budapest, VI. ker. Felső-erdősor 4. sz.)

Szombathy Gergely (6
Szepesmegye jegyzője (1567—90),

Szombathy György (Georgius Szombathy)
a beczkői ág alapítója 1597—1618.

Leányok. I. János Beczkón. Leány.
1630-ig árva, 1631—59. családfő.

II. János («Buchet» jelzővel)
Beczkón családfő 1660—89.

III. János
(«Hegykő» jelzővel)
Beczkón 1690—1717.
(Dezsericzky Katalin) † 1727.

Katalin, sz. 1694 † 1721.
(Szily István).

II. György,
sz. 1695 † 1773.
1. Száky Judit (1720—48).
2. özv. Marázné Sztanyó Éva (1759

1. Borbála Anna-Mária József Julianna Katalin
1721. sz. 1723 † 1748. sz. 1725 Beczkón, † 1796 Ácson.
(n. Hliniczky Katalin
† 1792 Ácson).
(Nemesi bizonyítványával ki-
hirdetve Komáromban 1764).

János Erzsébet Ferencz István György Julianna
sz. 1748 † 1807. sz. 1750. sz. 1752 † 1799. sz. 1754 † 1809. kasznár (Farkas József)
(Torma Éva). (Kovács Fer.) (Paulik Borb.) gr. Zichynél.

András Károly Ignác László Borbála Erzse
sz. 1783 sz. 1792 sz. 1794 † 1846. † 1830. (Kugler
† 1864 † 1842. † 1850. (Reger (Landesz János).
cs. és k. Erzs.) István).
kapit.

Ferencz György Antal
plébános † 1835. †

Mihály
Huttinger Erzs

Erzse. János.
(Kugler József). (Balogh Erzs.)

Ágnes sz. 1818 (él). Ferencz József Károl
(Stolmár Sebestyén †). plébános † 1871. orvosdoktor † 1888
(Klaszy Ida). (1. Ranolc
2. Bátorj

István (él) bölcselődoktor, kir. t.
(Csorba Emma).

István. Katalin. László.

Gregorius Tyrnaviensis).
 alispánja (1591—97), követe 1603—4.

Szombathy Gergely (Gregorius Szombathy)
 Olmüczben akadémiai tanuló 1605.
 A nagyszombati dg alapítója.

András
 1646 a pozsonyi kir. kamara hites jegyzője.
 1652 Nagy-Szombatban Szenté János után örököl.
 Ezen ág kihalt.

Anna Szombathy
 Steph. Markó al. Gombár)
 † 1696 előtt.

Julianna.
 (Matus János).

—95).

Leány sz. 1731.	Mária sz. 1734.	István sz. 1737 † 1749.	2. Judit sz. 1761 † 1771.	Erzsébet sz. 1764. (Roszinszky János) 1786.	Judit sz. 1771.
--------------------	--------------------	----------------------------	------------------------------	--	--------------------

Teréz (Mátyásy József).	József sz. 1761.	Péter sz. 1762.	Rozália (Jankó András) esk. 1785.	Sándor sz. 1765 † 1828. (ns Jankó Anna) esk. 1792 † 1819 Acson.	Mihály sz. 1768 † 1836. (Falk Anna).
-------------------------------	---------------------	--------------------	---	---	--

Károly †	Erzse (Ecsy (Száráz Pál). Andr.)	Janka
-------------	--	-------

Katalin. e. (Regensburger János).	Ferencz sz. 1796 † 1863. (Barbay Agnes † 1864.)	Anna. (Szücs Pál).	Ede. (Lakos Bora.)	Leányok.
---	--	-----------------------	-----------------------	----------

Nemessége kihird. Sz.-Fehérvárott.
 1833.

y (él) tanár. ler Jozefa. (Mária).	Ignác sz. 1827 (†) jogdoktor, ny. kir. tanár. (1. Ranolder Katalin. 2. Onczay Etelka).	Antonia † (Mülner Pál †).	Veronika (él). (Takács József †).
---	---	------------------------------	--------------------------------------

tanár.	Fanny † 1890. (Vecsey Tivadar) † 1890.	Teréz (él). (Gódor Gyula).
--------	---	-------------------------------

Béla.